

Geopark Broumovsko
– vydejte se na další geologicky zaměřený výlet tentokrát na Žacléřsko, které je také součástí Geoparku Broumovsko.

2
strana

Za krásami zimních skal
– vydejte se objevovat krásny zimních skal po udržovaných prohlídkových okruzích v Adršpachu a Teplicích nad Metují.

3
strana

■ Přehled skiareálu v regionu **str. 7**
■ Pozvánka na léto **str. 14 – 15**
■ Kulturní přehled **str. 19**

VÍTEJTE V CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI BROUMOVSKO

ZIMNÍ.BROUMOVSKO

Informační noviny. Broumov, Police n. M., Teplice n. M., Meziměstí ■ ZIMA 2018/2019

Do kraje pískovcových skal a barokních památek po celý rok

Přátelské Broumovsko

Majestátná krása pískovcových skal, architektonické barokní skvosty, rodinné skiareály, běžkařské trasy a mnoho možností zimních pěších výletů, které můžete spojit s ochutnávkou v místních vyhlášených restauracích nebo návštěvou netradičních kulturních akcí. Broumovsko vás bude bavit po celý rok.

Vyražte na zimní toulky

Adršpašsko-teplické skály mají udržované prohlídkové okruhy připraveny po celý rok a při návštěvě spatříte neopakovatelnou krásu třípytlivé bílé sněhové peřiny, která vykouzlí úsměv malým i velkým návštěvníkům. Víte co je Geopark? Broumovsko je od letošního roku Národním Geoparkem a objevovat nejen geologické zajímavosti můžete také na Žacléřsku – vydejte se na výlet Za krásami Žacléřska nebo do tajemných Jestřebích hor, vystoupejte a rozhlédněte se do kraje z rozhledny Žaltman a zastavte se třeba v chatové osadě „Na Brendách“. V novínách naleznete také tipy pro milovníky běžkařských tratí, ať už v oblasti Adršpašsko-teplických skal, v Javořích horách nebo na Machovsku. Máte raději lyže? Vydejte se na některý z místních rodinných skiareálů, které jsou vhodné pro začátečníky i pokročilé lyžaře. Víte, že na Broumovsku je také

sopka? Že nevěříte. Neváhejte ji navštívit v zimních měsících (protože v létě tento přírodní unikát neuvídíte), jmenuje se Šonovská a objevení místa, kde se ukrývá, již necháme na Vás.

Do kláštera, na bowling nebo na farmu

Brány broumovského kláštera jsou pro vás otevřeny po celý rok. Majestátnost barokní architektury si prohlédnete během klasických prohlídek nabízejících krásu klášterní knihovny, unikátní kopii Turinského plátna v refektáři a prostory klášterního kostela sv. Vojtěcha. Navštívit nejen s dětmi můžete farmu Wenet v Otovicích. Vyfotíte si a pohladíte domácí zvířata, ale také ta exotická – například lamy nebo klokany. Farma Bílý dvůr zve k odpočinku. Udělají vám domácí snídaní a novou energii dočerpáte v malebné krajině. Zahrajte si s dětmi bowling, fot-

balpool nebo relaxujte v solné jeskyni v tzv. Fabrice na zážitky. Krásné chvíle si užijete při návštěvě adventních a vánočních akcí v celém regionu, při pití lahodných teplých nápojů v některé z našich útulných restaurací nebo třeba při čtení o historii horolezení v našem regionu. Nezapomeňte také navštívit Muzeum papírových modelů v Polici nad Metují, vyzkoušíte si svou zručnost, a kdo ví? Třeba vás od vyrábění nakonec budou muset odtrhnout malé děti.

Pozvánka na léto

Vraťte se na Broumovsko v jarních nebo letních měsících. Koupaliště, návštěva našich polských sousedů, teplé letní večery strávené při západu slunce na Ostaši, v Broumovských stěnách, Jiráskových skalách nebo Javořích horách a cyklovýlety pro začátečníky i pokročilé v našem Bike resortu Broumovsko vás pohladí na duši i na těle. Skvělým zážitkem pro vás bude návštěva hudebního festivalu Za poklady Broumovska, Mezinárodního horolezeckého festivalu v Teplicích nad Metují nebo divadelního festivalu Malé letní Divadlení v Broumově.

Přátelské prostředí, lidé s úsměvem na tváři, skvělé zážitky a neopakovatelné chvíle. To je náruč kraje pískovcových skal a barokních památek po celý rok, to je náruč Broumovska.

ZVEME VÁS

Tajemné Jestřebí hory

Vyražte na rozhlednu Žaltman, potkejte starého Lotranda a zastavte se na Brendách. **více na straně 4**

Klášter Broumov

Netradiční prohlídka, adventní výzdoba i kulturní a vzdělávací programy po celý rok. **čtete na straně 8**

Historie horolezectví na Broumovsku

Prozkoumejte začátky fenoménu horolezců v regionu. Mrkněte na historické fotografie a užijte si hezké chvíle.

více se dozvíte na stranách 12 – 13

BIKE RESORT BROUMOVSKO

Geopark Broumovsko

aneb za krásami Žacléřska

Vydejme se tedy na další geologicky zaměřený výlet do jeho severozápadního cípu v samém podhůří Krkonoš – do oblasti Žacléřska, tak trochu zapadlého, ale velmi malebného a každopádně neobyčejného kraje mezi horami.

A abychom si zde stihli prohlédnout co nejvíce přírodních, technických i kulturních památek a dosyta si užili svěžího čerstvého horského vzduchu, vyrazíme tentokrát na horském kole. Z historického hornického města Žacléř se vydáme nejen po stopách dávného dolování černého uhlí na česko-polském pomezí, ale také zavítáme na okraj vyvýšených Vraních hor, kde se dokonce pokusíme vyšlapat na jejich nejvyšší vrchol – Královecký Špičák, abychom se pořádně rozhlédli po zdejších překrásně hornatém kraji. Připravíme se na středně náročnou trasu po šterkových i asfaltových cestách s celkovým převýšením kolem 800 výškových metrů a délkou asi 31 km.

Než vyrazíme z žacléřského Rýchorského náměstí, určíme si zde prohlédneme mistrovskou kamenickou práci na místních pískovcových uměleckých dílech, kterými nepochybně jsou Mariánský sloup, socha sv. Floriána u podloubí domu čp. 116, či socha Krista u nedalekého kostela Nejsvětější Trojice. V případě dostatku času zde můžeme před cestou navštívit i Městské muzeum se zajímavou hornickou expozicí, věnované historii dolování černého uhlí. Z Rýchorského náměstí se tedy vydáme po značené Lampertické cyklotrase č. 4081 hlavní ulicí J. A. Komenského. Při průjezdu kolem budovy Základní školy ještě krátce zastavíme a v parčíku před školou si prohlédneme venkovní Geologickou expozici s velkými ukázkami a popisy nejrozšířenějších místních hornin, vybudovanou za pomoci žáků ZŠ. Pojedeme dále po zmíněné cyklotrase, na které si po výjezdu z města užijeme pěkný sjezd do údolí Lesního potoka a podél něj dojedeme lesní cestou na silnici v dolní části obce Lampertice. Cestou si můžeme všimnout občasných výchozů prvohorních karbonských slupců a arkózových pískovců, místy s vrstvami jemnozrnnějších uhlonosných hornin. Z Lampertic dojedeme po silnici zeleně značenou turistickou trasou do Bernartic, kde budeme podjíždět nevšedně koncipovaný kamenný železniční most, na kterém nás kromě jiného zaujme i barevnost a různorodost hornin, ze kterých byly vyrobeny mohutné stavební kameny. Jedná se především o různé druhy permských (načervenalých) a křídových (nažloutlých či šedavých) pískovců z mnohých míst Broumovské vrchoviny. Bernarticemi projedeme po značené cyklotrase č. 4210 a na konci obce odbočíme vlevo do kopce na značenou cyklotrasu Traverz Vraních hor. Po prudkém stoupání polní ces-

tu mezi pastvinami se dostaneme na lesní úboční cestu, která nás traverzem dovede až na rozcestí Úbočí Špičáku, kde odbočíme vpravo a vydáme se na náročnější vrcholový výstup značenými cyklotrasami Vrchová a Královecká spirála. Odměnou za sportovní výkon nám však budou opravdu úchvatné výhledy. Zde si také můžeme všimnout výrazné závislosti reliéfu krajiny na geologickém podloží, tedy geomorfologie zdejšího kraje. Žacléřské sedlo odráží relativně plochou strukturu karbonských uhlonosných vrstev, táhlý Rýchorský hřbet, tvořený pestrými přeměněnými – metamorfovanými horninami, je vyvrážděným kontaktem na okraji mohutného vyvýšeného žulového masívu Krkonoš, a okolní ostré vrcholy a hřbety Vraních hor jsou typickou formou zbytku starého vulkanického pohoří. Když jsme se dostatečně vydýchali a pokochali panoramatickými rozhledy, můžeme opět nasednout do sedel a užít si taky pořádný sjezd, což je další odměnou za předchozí stoupák. Po Královecké spirále sjedeme zpět k odbočce, na které zahneme doleva do Sedla U buku a odtud dál po značené Údolní cyklotrase svislými až ke spodní odtěžené části lomu Královec. Zde si můžeme ve starých vysokých lomových stěnách všimnout podle barvy různých typů vyvýšených hornin, řadících se podle minerálního složení od nejrozšířenějších světlých ryolitů až k tmavě zbarveným andezito-bazaltům. Tyto druhy těžných hornin si můžeme detailně prohlédnout a osahat na drobných odvalech u cesty ve staré části lomu. Dále při průjezdu cyklotrasy pracovní částí činného kamenolomu s občasným pohybem automobilů a nakladačů je však třeba dbát zvýšené opatrnosti. Z lomu se dostaneme značenou Lomovou cyklotrasou na hlavní

silnici na okraji Královce, kde odbočíme vlevo na cyklotrasu č. 4081 a po necelých 100 metrech se uchýlíme na zasloužené pořádné občerstvení na zahrádce restaurace Královecký Kohout. Po odpočinku vyrazíme dál zmíněnou cyklotrasou směrem na Žacléř, hned za železničním přejezdem však odbočíme vpravo na modrou turistickou cestu a po ní dál projedeme polní cestou celou značenou Černovodskou cyklotrasou. Tato trasa vede místy těžby uhlí v období 19. století, jejíž stopy v krajině už nejsou viditelné, a pouze některé remízky kryjí staré důlní propadliny nebo zbytky důlních budov. V začátku trasy se můžeme krátce stavět také na starém královeckém hřbitově s pěknými pískovcovými plastikami a reliéfy na kamenném kříži a honosných náhrobcích. Na turistickém rozcestníku Černá voda – odbočka se slepou odbočkou vpravo vydáme kolem barokní pískovcové sochy sv. Anny u Nových Domků k pomníku J. A. Komenského na Růžovém paloučku – historickém místě loučení odcházejících Českých bratří z vlasti. Cestou z Růžového paloučku se budeme držet žluté turistické značky, která nás dovede až k bráně Hornického skanzenu Žacléř. Zde si můžeme prohlédnout nejen staré důlní objekty a provozy bývalého uhelného Dolu

Jan Šverma – šatny, ohlubeň, vozíkový oběh, strojovnu s paleontologickou a hornickou expozicí, ale i novou prohlídkovou štolu Jitřenka s výchozem sloje černého uhlí, a můžeme také vystoupit na nevšední rozhlednu – 52 m vysokou těžní věž Jan. Od dolu budeme dále pokračovat po žluté značce polní cestou kolem rekultivovaného uhelného lomu, na jehož okraji se můžeme pokusit najít i drobný suvenýr z naší geologické výpravy – zuhelnatělý otisk listu či kmene některé z karbonských rostlin v horninách uhlonosných vrstev. Anebo kousek černého uhlí. Nad posledním stoupáním po stromy kryté polní cestě můžeme ještě krátkou neznačenou odbočkou vpravo dojet cca po 50 metrech k významné technické památce – důlním budovám s těžní věží dolu Jiří z roku 1848. Odtud se vrátíme zpět na žlutou turistickou značku, po které již pohodlně dojedeme na žacléřské náměstí Josefa Čapka a dále po hlavní ulici zpět na Rýchorské náměstí.

Více si můžete o zmíněných i dalších zajímavých lokalitách Národního Geoparku Broumovsko přečíst na: www.geopark.broumovsko.cz.

Text a foto: Stanislav Stařík

Národní geopark

Důl Jan Šverma

Za krásami zimních skal

Podzim je v plném proudu a já přemýšlím, jaká asi bude letošní zima. Bude mírná nebo krutá s třeskatými mrazy, suchá, deštivá nebo s kupkami nadýchaného bílého sněhu? Každá jedna zima má něco do sebe, tedy až na tu deštivou, tu snad nemá rád nikdo a každá zima je ještě hezčí, pokud vyrazíte z města do panenské přírody, v tomto případě do čarokrásných Adršpašsko-teplických skal.

Teplické skály

Slavenské hříbky

Vydáte-li se do Teplických skal, můžete se těšit na věže, rokle a soutěsky jako z pohádky a neopakovatelnou atmosféru, kterou byste tady jindy během roku jen těžko hledali. Prýč jsou zástupy turistů, které sem míří v letní sezóně a vy tak třeba během své cesty nepotkáte ani živáčka. Dle počasí se tak můžete kochat buďto skalisky s bílou sněhovou čepicí, nebo ojíněnými stromy a skalami s průzračnými ledovými rampouchy, případně kombinací všeho. Pokud budete mít štěstí a zrovna vysvitne sluníčko, můžete se těšit na scénérii, která doslova bere dech. Jiskřící sníh a námraza promění skály na kouzelnou říši, která jako by vypadla z pohádky o Mrazíkovi. V tuto dobu se skály ponoří do ticha, které jen občas naruší křik poštolek, svištění větru mezi skalami či tichý rozhovor a skřípání sněhu pod podrážkami ojedinelých návštěvníků. Vše toto vám nabídne šestikilometrová trasa, kterou si můžete navíc okořenit hleďáčkou Kudytudy Do Skal. Hra je přístupná i v zimě a letáček k ní vám rádi dáme v teplickém informačním centru, nebo si ho můžete stáhnout na www.teplickeskalys.com.

Vyrazit samozřejmě můžete také do Adršpašských skal, které v tomto období nabízejí úplně jiný pohled na skály. Okouzlí vás například výhled na sněhem pokryté

Milence, zamrzlou Pískovnu nebo Velký vodopád, který se v zimě mění na úžasný ledopád. S přívály sněhu se z tří a půl kilometrového okruhu stává trasa dlouhá cca 1,5 km, pokud je však sněhu nedostatek můžete, s určitou opatrností, projít okruh celý. Dalším místem, které můžete v Adršpachu navštívit, je zámek, který je otevřený celoročně a návštěvníkům nabízí prohlídku horolezeckého muzea se stálou expozicí adršpašského lezení a další zajímavé výstavy (více na www.zamekadrspach.cz). Chcete-li si zdejší krajinu prohlédnout z ptáčích perspektiv, jistě byste neměli opomenout výstup na rozhlednu na vrcholu Čáp, který se nachází 1,5 km od zámku Bischofstein v osadě Skály, a který je se svými 786 m n. m. nejvyšším bodem Adršpašsko-teplických skal. Jako odměnu za zdolání vrcholu si pak na zámku, který v současnosti slouží jako restaurace, můžete dát něco na zahřátí či něco dobrého na zub.

Pro všechny zimní výstupy a výlety do přírody je nezbytné nutně dobře se obléknout a obout a dbát zvýšené opatrnosti. S sebou do batohu určitě nezapomeňte přibalit něco na zahřátí a dobrůtku na nabrání energie.

Text: Klára Borůvková

Hotel Skalní mlýn

Adresa: Dolní Adršpach č. p. 1

Tel.: 491 617 210

Web: www.skalni-mlyn.cz

E-mail: skalnimlyn@email.cz

Kuchyně:

Snídaně pro ubytované hosty 7:30 až 10:00, restaurace otevřena denně 12:00–22:00, česká a středoevropská kuchyně, krajové speciality, gurmánské speciality (foie gras, rolované carpaccio), domácí hamburger, bohatý vinný lístek, více než 20 vín rozlévaných po sklenicích, salónek, vinný sklípek.

Kapacita:

Hotel 20 pokojů, celoroční ubytování, šest chat, restaurace 60 míst

Vydejte se s námi objevovat zákoutí Aдрšpašsko-Teplických skal na běžkách

Trasa č. 1

Dolní Aдрšpach – Bučnice – Zdoňov – Hrnčířské údolí – Dolní Aдрšpach / 10 km
Při dobrých sněhových podmínkách je trasa pravidelně upravována. Od vstupu do Aдрšpašských skal vyjedete po zasněžené cyklostezce směrem na Teplice nad Metují. Rovinatý terén vás povede po louce pod nejvýhodnějšími obvody Aдрšpašských skal až na okraj osady Bučnice k restauraci Skalní mlýn. Na občerstvení je ještě brzy, a tak pokračujete krátce doleva k silnici. Ta bývá silně posypaná škvárou. S novými lyžemi v ruce, se starými na nohou, přejdete krátce doleva a hned za mostkem můžete lyže opět nasadit a vydat se v mírném stoupání po okraji lesa. Stopa se posléze oddělí od lesa a dovede vás po loukách nad první chalupy ve Zdoňově. Mezi domy sjedete k silnici, kterou překročíte a pokračujete mělkým Hrnčířským údolím v mírném stoupání až ke kapličky sv. Jana Nepomuckého. Vpravo od vás je zalesněný Svätý kopeček se zříceninou poutního kostela. Vy se vydáte mírně doleva vzhůru, projedete krátce lesem a dostanete se nad Dolní Aдрšpach, do míst s krásným výhledem na celé panorama aдрšpašského skalního města. Sjíždíte v táhlém sjezdu na prostorné louky, kde je každoročně udržováno několik běžec- kých okruhů. Komu tedy deset kilometrů převážně mírným terénem nestačilo, může zde najet desítky dalších.

Trasa č. 2

Teplice nad Metují – Skály (Bischofstein) – Janovice – Hodkovice – Dolní Aдрšpach / 20 km

Trasa začíná v Teplicích nad Metují nad kostelem Panny Marie Pomocné (u kempu Kamenec). V táhlém stoupání pojedete lesem po modře značené turistické cestě až dojedete v poslední serpentíně na silnici spojující Teplice nad Metují a osadu Skály. V zimě bývá silnice jen zřídka posypaná škvárou. Je tady ale vždycky možnost jet po jejím kraji. Potřebujete překonat jen několik stovek metrů do sedla Váhy. Pokud jste se už cestou dostatečně unavili, můžete z Váhy sjet po silnici asi 400 metrů k zámečku Bischofstein s útulnou restaurací. Když vám ale síly stačí, neztrácejte zbytečně výškové metry, odbočte už v sedle doprava a širokou lesní cestou zakrátko dojedete k nejvýše položeným chalupám osady Skály. U první z nich se k vám zleva připojí žlutě značená turistická cesta od zámečku a spolu s touto značkou pojedete dál, zleva objedete po kraji lesa Čáp – nejvyšší bod Aдрšpašsko-teplických skal s novou rozhlednou – a dostanete se na prostranné pláň. Pokračujete rovně (stopa zde bývá pravidelně udržována) přes louky, kde se vám doprava otevře úchvatný pohled na Chrámové a Martinské stěny v Teplických skalách. Dojedete k lesu pod Zvětralý vrch.

Pokračujete stále po žluté a později červené značce, která vás v zajímavých sjezdech i kratších stoupáních dovede až do Dolního Aдрšpachu. Záleží na sněhových podmínkách, jak dobře budou trasy upraveny. Už od Zvětralého vrchu se nemusíte striktně držet turistické značky a pokud vlevo od sebe, na pláních pod kraji lesa, uvidíte stopu držící severozápadní směr, neváhejte a využijte ji.

Z Dolního Aдрšpachu můžete do Teplic nad Metují dojet pohodlně vlakem, nebo pokračovat naší trasou č. 1 do Bučnice. Od-

tud můžete jet stále po červené značce, která ale není strojově upravována, místy to může být i na sundání lyží, hlavně podél Metuje za bučnickým kempem. Je to ale nedaleko a promrzlé břehy Metuje s ledovými rampouchy, ojíněné bloky skal vpravo ve svahu, jinovatka na stromech... to vše vám krátkou cestu zpestří. Ovšem – pokud v zimě vůbec nějaký sníh napadne.

Pokud se vám během cesty bude trasa jevit jako příliš dlouhá, můžete za Zvětralým vrchem sjet doleva do Janovic a do Teplic nad Metují se už odtud vrátit pohodlně vlakem.

DOPORUČUJEME

Na běžky do Machova

Broumovsko nabízí v zimním období při dobrých sněhových podmínkách také široké možnosti pro vyznavače běžec- kých disciplín. Kromě klasických terénů s udržovanými běžec- kými tratěmi v oblasti Aдрšpachu vám rozhodně můžeme doporučit běžec- ký areál „Doleček“ v Machově. Je vhodný jak pro sportovní trénink, tak pro rodinné rekreační lyžování. O funkčnost místního areálu s dlouhou lyžařskou

Pohled na Ruprechtický Špičák

tradici se stará Borský klub lyžařů Machov. V okolí Machova jeho členové udržují vlastními silami závodní běžec- ké stopy od Dolečka pod Homolí k Nouzínu a zpět v délkách 1, 2, 3, 5, 7,5 a 10 km, které slouží i celé lyžařské veřejnosti. Dále jsou tu turistické lyžařské trasy z Dolečka do Nouzína a přes Bor na Bukovinu a zpět. Nová trasa vás zavede od Pensionu Kukulda do Závřch, Stroužného, na Končiny a zpět ke Kukuldě. V Pensionu Kukulda, nacházejícím se ideálně přímo pod lyžařskou sjezdovkou, je také hned možné využít ubytování pro vícedenní pobyt s kompletním lyžařským vyžitím na běžec- kých i sjezdových terénech.

www.bklmachov.eu

Javoří hory hřebenovka pro milovníky skvělé přírody

Od železniční stanice v Meziměstí se nejdříve vydáte po modré turistické značce za stálého stoupání lesní cestou až k pláni na Pomeznici, kde uvidíte v blízkosti obec Ruprechtice. Vy, však stoupáte dále po modré nejdříve po lukách a pak lesem na vrch Světlna. Nyní jste na hřebenu Javoří hor. Pokračujete dále po hřebeni (zelená značka) za stoupání na vrchol Ruprechtický Špičák a odtud již po česko – polské státní hranici pojedete přes několik hraničních vrchů (733 – 839 m. n. m., Široký, Javorový, Čertův a Slodna) po udržované lyžařské stopě náročným terénem (modrá a zelená značka) až k bývalému hraničnímu přechodu Janovičky – Gluszyca Górna. Odtud sjedete po cestě do Janoviček (žlutá značka), kde se můžete občerstvit nebo ubytovat. Odtud dále po žluté po lesní cestě přes Bobří (740 m) a Dlouhý (641 m) vrch k rozcestníku, kde se napojíte na modrou značku a cestu směrem přes okraj obce Rožmitál až do Broumova.

Lyžařské areály Broumovska

Lyžařský areál Janovičky u Broumova

Janovičky u Broumova

Malý lyžařský areál najdete v obci Janovičky asi 8 km od Broumova na západním úbočí Javořích hor. Jsou tu dvě osvětlené a udržované sjezdovky se dvěma vleky (290 m / 60 m převýšení a 260 m / 50 m převýšení) s celkovou přepravní kapacitou 1160 osob za hodinu. Areál je vhodný jak pro začátečníky, tak i pokročilé lyžaře. Naleznete zde také dětský provázkový vlek a snowboardpark. Do Janoviček se dostanete z Broumova přes Olivětín a Benešov. Parkoviště zdarma u areálu. Informace o provozu uvedeny na webových stránkách. www.lkbroumov.cz

Skiareál Kamenec

Teplíce nad Metují

Areál nabízí dvě denně rolbou upravované, uměle zasněžované sjezdové trati o délce 500 m s převýšením 120 m, které jsou vhodné pro začátečníky i pokročilé, stejně jako pro rodiny s dětmi nebo školní výcvikové kurzy. V areálu je bezplatné parkoviště, půjčovna lyží a občerstvení. Lyžařská škola nabízí instruktory lyžování a snowboardingu na objednávku. Ubytování možné na chatě Babeta v bezprostřední blízkosti sjezdovky nebo v některém z okolních penzionů. www.skiarealkamenec.cz

Lyžařské středisko Machov

Machov

Lyžařský areál Machov na severním svahu vrchu Bučina (622 m n. m.) uspokojí svými parametry jak děti a začátečníky, tak i náročnější sjezdaře. Vlek o délce 540 m s převýšením 130 m má kapacitu 400 osob za hodinu. Z horní stanice ve

výšce 600 m n. m. je při příznivém počasí nádherný výhled na Krkonoše. Neplatné parkoviště je 50 m od sjezdovky. Občerstvení v bufetu u dolní stanice vleku. Pro běžkaře jsou zde připraveny a pravidelně udržovány tratě nejen broumovskými stěnami, ale i Stolovými horami v nedalekém Polsku. Rodiny s dětmi jistě ocení i možnost dětského sáňkování a pekáčování. V obci Machov je možnost ubytování v místních pensioonch. www.ceskehory.cz/ski-areal/ski-areal-machov

Lyžařský vlek Nebíčko

Police nad Metují

Lyžařský areál „Nebíčko“ s osvětlením a večerním lyžováním se nachází na severovýchodním svahu mezi obcemi Police nad Metují a Bukovice (směr Broumov). Svými parametry (délka 250 m, převýšení 32 m) uspokojí zejména děti a začátečníky. Kapacita vleku 300 osob za hodinu. V areálu jsou instalovány umělé překážky pro snowboardisty – Rail a T-box. Samozřejmostí je i WI-Fi Free. Z horní stanice ve výšce 480 m n. m. je při příznivém počasí nádherný výhled na Klůček, Cikánku a město. V případě příznivých klimatických a sněhových podmínek je v areálu upravovaná stopa pro běžkaře. V okolí je možnost ubytování v místních pensioonch. www.sportvpolic.cz/lyzarsky-vlek

Lyžařský areál Radvanice

Radvanice

Lyžařský areál se nachází v osadě Studénka na severní straně Jestřebích hor v nadmořské výšce cca 550 – 650 m n. m. V areálu jsou k dispozici tři lyžařské vleky. Velký o délce 400 m a s převýšením cca 100 m má kapacitu 500 osob za hodinu. Střední vlek o délce

170 m byl vybudován na mírném svahu je vhodný zejména pro zkušenější děti a začátečníky. Malý vlek pro děti je dlouhý 100 m s kapacitou 350 osob za hodinu. Denně upravovanou velkou sjezdovku lze v případě nedostatečné sněhové nadílky dosněžovat technickým sněhem. Třikrát týdně se naskytá možnost večerního lyžování při umělém osvětlení. Návštěvníci areálu mohou využít služeb skibaru, a při delším pobytu také ubytování v okolí vleku, např. Pension Radvanice. K dispozici je též půjčovna lyží a snowboardů. Bezplatné parkovací plochy pojmu cca 60 – 70 osobních vozů. Jestřebí hory díky své nadmořské výšce a poloze nabízejí kromě

možnosti sjezdového lyžování a snowboardingu také zajímavé příležitosti pro běžkaře. www.vlekradvanice.cz

Skiareál Petříkovice

Petříkovice

Ski areál Petříkovice u Trutnova nabízí kvalitně upravené sjezdovky a pohodové lyžování pro rodiny.

Pro lyžaře a snowboardisty je k dispozici při dobrých sněhových podmínkách 3 600 m upravených sjezdových tratí střední obtížnosti. K dispozici jsou dva lyžařské vleky, každý o délce 600 m, s převýšením 160 m, celková přepravní kapacita je 2 500 osob za hodinu. Délky sjezdovek jsou od 600 do 800 m. Sjezdové tratě jsou uměle zasněžovány technickým sněhem a upravovány rolbou.

Denně je provozována lyžařská škola Eskymo Skischool s půjčovnou lyží a snowboardů a dětský 60 m lyžařský vlek. Návštěvníci areálu mohou využít služeb skibaru pod sjezdovkami s vnitřním posezením cca 40 míst. Při pěkném počasí je také k dispozici venkovní terasa. www.skipetrikovice.cz

Lyžařský vlek Hákovna

Malé Svatoňovice

Klidný lyžařský vlek Hákovna, vhodný zejména pro začátečníky a rodiny s dětmi, na vás čeká na jihozápadním úbočí Jestřebích hor asi 1 km severně od centra Malých Svatoňovic. Vlek o délce 400 m s převýšením 73 m má kapacitu 300 osob za hodinu. Jedná se o vlek na nenáročném lyžařském terénu. Občerstvení je pro návštěvníky umožněno v restauraci 300 m od vleku. Na objednávku se nabízí možnost zajistit lyžařského instruktora. Super vlek pro milovníky hor, přírody a klidného lyžování bez davů a front. www.region-adrspach.cz/lyzovani/ /lyzarsky-vlek-hakovna-

Když mrzne, tak vzhůru na Šonovskou sopku!

Možná se Vám během loňské zimy nepoštěstilo vystoupit na trochu tajemný kopec Homole, vypínající se mírně svým špičatým vrcholem z hřebene Javořích hor nad obcí Šonov, a zažít neobvyklý úkaz, díky kterému se začalo tomuto vrchu lidově říkat „šonovská sopka“.

Vlastně na to loni nebylo ani příliš vhodné počasí. Pojdme tedy využít tohoto tipu na zajímavý zimní geoturistický výlet krásnou broumovskou přírodou a zkusit štěstí znovu, anebo nově objevit zatím neznámé místo, dýchající nejen svojí lehkou tajuplností. Vždyť od broumovského kláštera je to do Šonova jen 5 km vzdušnou čarou na východ a Šonovskou sopku nad ním vidíme z Broumova krásně jako na dlani. Co je tam tedy ale vlastně tak zajímavého?

Kopec Homole vznikl dlouhými geologickými procesy z kdysi opravdové sopky – z jejího mohutného žhavého lávového proudu, který někdy před asi 290 miliony let v prvohorním období permu vytvořil po utuhnutí horský masiv z tvrdých hornin,

kteří nazýváme andezit nebo bazaltandezit. Pevný masiv však časem rozpukal, a zvětralé skály se rozsypaly tak, že vznikla vlastně jakási špičatá hromada hrubé kamenné suti. A tahle kamenná „homole“ postupně zarostla keři a stromy, jak se kameny na povrchu zvětráním rozpadly na písek a hlínu, ale mezery a dutiny mezi kameny v hloubi kopce zůstaly. Přímo na vrcholu Homole vznikla nevelká jáma, snad se tam propadla kamenná suť nebo ji tam možná i někdo kdysi vyhloubil, kdo ví, a otevřela drobné průchody – pukliny, mezery a chodbičky mezi balvany do podzemí. S příchodem mrazivého počasí se nad touto jámou začne objevovat mlhavý opar až oblak páry, vycházející z hloubi kopce a vytvářející na větvích a suché trávě kolem jámy

Šonovská sopka

sněhobílé povlaky a krystaly jinovatky. Proto začali lidé kopci Homole říkat také Šonovská sopka. Že by se tedy stará vyhaslá sopka znovu probouzela? Ale kdepak, je to jen taková „pseudosopka“. A co že to z ní tedy v zimě páří? Odpověď je poměrně jednoduchá. V létě proniká průduchy mezi kameny teplý letní vzduch do hloubi kopce. V zimě se venkovní vzduch ochladí a relativně teplý vzduch uvnitř hory, nasáklý navíc vlhkem ze země, začne v podzemních dutinách stoupat vzhůru a průduchy v jámě na vrcholu kopce zase vycházejí z podzemí ven. V mrazivém vzduchu vytvoří nad kamenitou jámou mlžný oblak, a my se nestačíme divit, co se to tedy vlastně děje! A jestli to chcete vidět na vlastní oči, počkejte si na pěkné mrazivé počasí, bez větru a pokud možno bez mlhy, sněhu a jinovatky

a vydejte se po modře značené turistické cestě ze Šonova rovnou na vrchol Homole ve výšce 649 m n. m.! Výlet se Vám bude určitě líbit! A i kdybyste zrovna neuviděli Šonovskou sopku „kouřit“, tak budete cestou odměněni krásnými výhledy na malebnou Broumovskou kotlinu s pozadím impozantních Broumovských stěn, a příjemnou večerní únavou po dni stráveném v kouzelné zimní přírodě na čerstvém vzduchu. A malá poznámka nakonec: v čím větším mrazu a čím dříve po začátku zimy se na Homoli vydáte, tím větší šanci máte být divákem nevěšdného přírodního představení! Tedy vzhůru na „sopku“!

Více na:

<http://geopark.broumovsko.cz/detail-272>

Text: Stanislav Stařík

Foto: Stanislav Stařík

Tajemné Jestřebí hory

Ano, Jestřebí hory jsou jakýmsi svým zvláštním způsobem tajemné samy o sobě. A pokud si k jejich návštěvě zvolíme roční dobu, kdy se zdejší příroda ukládá k zimnímu spánku, je překryta tichou sněhovou pokrývkou, nebo se již znovu probouzí k novému životu, toto magično genia loci je ještě výrazně umocněno.

Těch tajemství zde najdeme skutečně velkou spoustu. Už jen prvotní pohled z dálky na temnými lesy pokrytý dlouhý hřeben a jeho hluboká boční údolí nám podbízí pocit něčeho ukrytého. Pojdme se tedy podívat blíže do těchto stinných zákoutí, a pokusme se některá ze zdejších tajemství odhalit. Pro začátek si však připomeňme základní momenty z bohaté a zajímavé historie Jestřebích hor. Ta začala kdysi hodně dávno jejich vznikem, kdy došlo někdy na konci geologického období prvohor, vlivem mohutného vrásnění v oblasti dnešní severozápadní Evropy, k puknutí zemské kůry a šikmému vyzdvížení části mocných vrstev pevných karbonských hornin s uhelnými slojemi podél tohoto zlomu asi o 1000 metrů. Vzniklý horský masiv geologické pochody časem obrousily do dnešní podoby a před více než 400 lety si místní usedlíci všimli obnažených výchozů uhelných slojí a začali postupně kamenné uhlí těžit. A hledání v hlubinách a práce pod zemí vždycky trochu zaváněla tajemnem. Koncem 30. let 20. století se k místnímu intenzivnímu

mu dolování přidalo ještě vlastenecké budování mohutné obranné linie, a po celém hřebenu Jestřebích hor vyrostly desítky různé velkých betonových bunkerů. Kromě těchto vojenských a hornických památek dnes zdejší husté lesy ukrývají spousty neobyčejně zajímavě modelovaných dlouhých skalních hřebenu či samostatných skalních srubů. A my se na to všechno půjdeme podívat!

Tentokrát se na pěší geoturistický výlet vydáme od železniční zastávky v Petřkovici. Po zelené turistické značce vystoupáme na hřeben k mohutnému, i když původně nedokončenému, betonovému pěchotnímu srubu T-S 44 „Na Pahorku“. Cestou přitom budeme míjet skalní výchozy růžových arkózových pískovců. Od bunkru prudce vystoupáme dále po zelené k rozhledně na Markoušovicím hřebenu, abychom se pořádně rozhlédli po kraji a po směru naší další cesty. Přes sedlo Pod rozhlednou se po zelené značce dostaneme do malebné bývalé hornické (dnes rekreační) osady Paseka, zmiňované již od roku 1748 a zajímavé především ně-

kolika zachovalými renesančními chalupami a krásnou okolní přírodou. Od turistického rozcestníku u Jestřebí boudy s možností občerstvení se dále vydáme po zelené značce turistickou cestou směrem k vrcholu Žaltman. Hned asi po 250 metrech všimaví přírodovědci určitě zaznamenají vedle cesty na okraji lesa mohutný kus kmene z kamenitého prvohorního stromu, předchůdce dnešních jehličnanů – araukaritu. Tato prokřemenělá dřeva, stará asi 300 milionů let, se zachovala ve zdejších typických pevných usazených horninách – žaltmanských arkózách, a po jejich zvětrání byly vypreparované tvrdé kmeny nacházeny přímo v půdě na polích nebo v okolních lesích. Lesní cesta nás dále mírným stoupáním vyvede na hřeben, po kterém už velmi pohodlně po nově vyštěrkovaném povrchu dojdeme na nejvyšší místo Jestřebích hor – Žaltman se dvěma vrcholy. Z kovové rozhledny na východním vrcholu jsou úchvatné výhledy do širokého okolí – do údolí Úpy a Metuje, na Stolové hory i vulkanické Javoří hory a Krkonoše. Celou

cestu po hřebenu Žaltmanu budeme míjet zaoblené skalní výchozy ukloněných vrstev žaltmanských arkóz a valounovitých splenců specificky narůžovělých až nafialovělých barev, a také další malá vojenská betonová opevnění, takzvané „řopíky“. Následně sejdeme dále po zelené značce na rozcestí Panská cesta a odtud po modré turistické značce sestoupíme členitým zalesněným úbočím do údolí potoka Jívky. Zde se můžeme po absolvované objevitelské výpravě ještě občerstvit „U Píšťalky“ ve známé hornické obci Radvanice, a s novými zážitky se vydat třeba autobusem nebo vlakem zpět k domovu. Dlužno podotknout, že popsání trasy se za dobrých zimních podmínek hodí, s malou nástupní úpravou, i pro pěknou lyžařskou túru.

Více si můžete o zmíněných i dalších zajímavých lokalitách Národního Geoparku Broumovsko přečíst na: www.geopark.broumovsko.cz.

Text: Stanislav Stařík

Foto: Stanislav Stařík

Osada „Brendy“

Kam vyrazíte příště?

Inspirujte se nejlepšími
tipy na výlety na kole,
bruslích i pěšky.

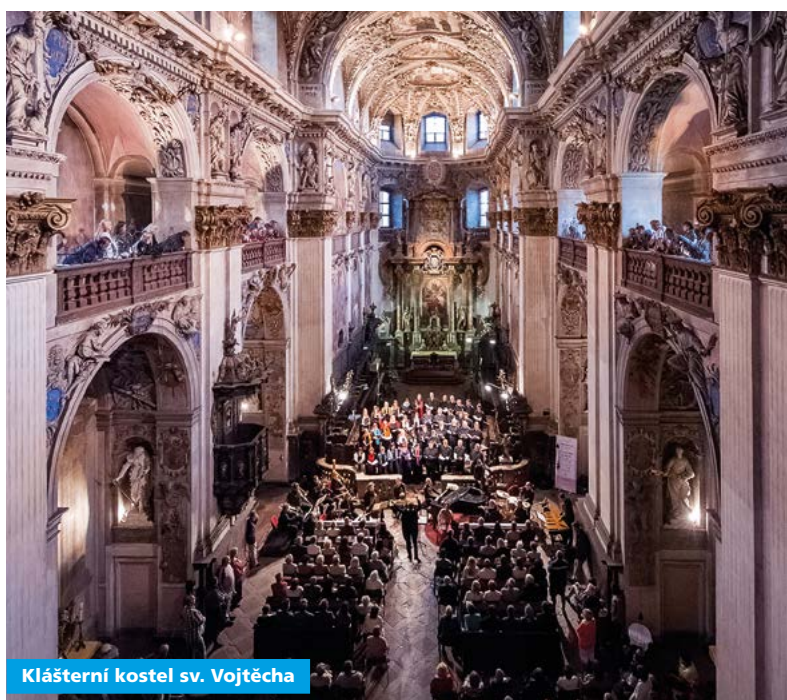
Do broumovského kláštera po celý rok

V turistické sezóně projdou broumovským klášteřem tisíce noh zvědavých návštěvníků. Pokud ale patříte mezi ty, co si chtějí nerušeně projít klášterní zahradu a v klidu vychutnat prohlídku s výkladem průvodce, přijďte na Broumovsko v podzimních a zimních měsících.

I mimo turistickou sezónu je v broumovském klášteře otevřeno každý den, od listopadu do března od 10 do 15 hodin. V rámci prohlídky kláštera můžete zhlédnout vzácnou kopii Turínského plátna spolu s kostelem, sakristií a historickou knihovnou.

Broumovský klášter nabízí 2 typy prohlídek. V lichou hodinu začíná prohlídka

Zaostřeno na Baroko, věnující se otiskům barokního umění v klášteře, v sudou hodinu se koná prohlídka Život v klášteře, zaměřená na každodenní mnišský život. I na zahraniční návštěvníky jsou v klášteře připraveni s pomocí moderních technologií. Stačí si stáhnout aplikaci Klášter Broumov dostupnou na app store a google play v ang-

Klášterní kostel sv. Vojtěcha

Zimní pohled do klášterní zahrady

lickém, polském, německém i českém jazyce, připojit sluchátka a spustit na klášterní prohlídku.

Klášteřem od sklepa po půdu

Od října se v klášteře představí oblíbené mimosezónní prohlídky – „Klášteřem od sklepa po půdu“. Jak název napovídá, prohlídka vede nejen po prohlídkovém okruhu, ale také sklepními prostory, krásnou půdou, opravenými freskovými sály nebo Opatskou galerií, což jsou prostory běžně nepřístupné. Tyto výjimečné prohlídky se konají od října do února, tedy mimo hlavní turistickou sezónu a aktuální data konání najdete na webových stránkách kláštera v kalendáři akcí.

Adventní a vánoční prohlídky

V prosinci na návštěvníky kláštera čekají tradiční předvánoční akce – speciální pro-

hlídky o adventních nedělích, kdy se dozvíte více o tradičních vánočních zvycích, řemeslné trhy o stříbrné adventní neděli, kde se opět představí regionální výrobci mléčných výrobků, uzenin, pečiva, ale taky šperků, keramiky nebo dřevěných hraček. I o Vánocích a na Silvestra zůstanou dveře prohlídkového okruhu otevřené. Na tyto vánoční prohlídky je ideální přijít s rodinou a s příbuznými.

A pokud přijdete na návštěvu do kláštera v zimních měsících, nezapomeňte se teple obléci a po prohlídce se stavit v klášterní restauraci U Tří růží nebo v Café Dientzenhofer, kde vás zahřeje šálek bylinového čaje nebo výborná káva vyráběná speciálně pro naši kavárnu. Více informací o všech aktivitách v klášteře najdete na www.klasterbroumov.cz.

Text: Dana Černotová

Foto: Kateřina Ostradecká, Jaroslav Winter

U Tří růží

Restaurace, otevřená v červnu 2018, vytváří moderní prostředí s nádechem venkovské kuchyně. Menu vychází přednostně z místních a regionálních tradic. Hosté najdou na talíři vše z českých polí, zahrad, lesů a rybníků. Inspirací kuchařům jsou receptury, které se využívaly v klášterní kuchyni. Součástí filozofie všech restaurací z konceptu baroque je vlastní zpracování surovin. Hosté tak ochutnají čerstvý chléb pečený přímo v restauraci, stejně tak knedlíky, klobásy anebo pomazánky a paštiky. Jednotlivé výrobky si mohou odnést s sebou domů jako „baroque skleničky“.

Restauraci s pivní tankovnou tvoří samotný prostor, který přímo komunikuje s kuchyní.

E-mail: taste@baroque.cz

Vzdělávání hravě a zábavně? Maiwaldova akademie to jistí...

Nové vzdělávací programy pro školy i veřejnost nabízí od letošního podzimu Maiwaldova akademie Vzdělávacího a kulturního centra Klášter Broumov. Programy jsou zaměřeny na interpretaci přírodního dědictví v chráněné krajinné oblasti Broumovsko. Děti i dospělí se díky nim přenesou do dávných dob sopek i křídového moře, do bukových pralesů i na mohutné skalní věže.

Na výběr je z šesti nových programů, které podpořil Královéhradecký kraj a Státní fond životního prostředí. Termíny, ceny a podrobnější informace zjistíte na webu ma.klasterbroumov.cz.

Broumovsko na dlani

Terénní program se zajímavostmi z přírody, historie i současnosti Broumovska. Budeme číst z krajiny. Dostaneme se do dávných dob sopek i křídového moře. Krajina bude vyprávět...

Hledám dům sokolí

aneb O fauně Broumovska

Broumovsko je domovem zajímavých druhů živočichů. Podrobně poznáme nejrychlejšího tvora na zemi – sokola stěhovavého – i naši největší sovu – výra velkého. Prozkoumáme život bukových pralesů i skalních věží.

Tajemná zahrada

Projdeme se klášterní zahradou a společně odhalujeme stopy historie Broumovska.

Vzdělávací program Maiwaldovy akademie

Potkáme Jana Žižku, Ignáce Dientzenhofera a jiné osobnosti. Ocitneme se i v době baroka, kde si zahrajeme dle starých pravidel kuželek.

Pískovec a člověk

Jak důležitý stavební prvek byl pro člověka pískovec? Jak se pojí pískovec s Broumovskem? Putování po broumovském klášteře plném různých příkladů toho, jak

se člověk učil po staletí pískovec využívat a upravovat.

Geo, geo, geopark

V Geoparku Broumovsko se setkávají stopy dávné minulosti a stopy člověka, který tuto geologicky mimořádně pestrá krajinu dokázal dobře využít. A pokud ji rozumí, dokáže ji moudře využívat i dál.

Voda nad zlato

Věděli jste, že se na Broumovsku nachází jeden z nejvýznamnějších zdrojů kvalitní pitné vody u nás? Slyšeli jste už o Policé pánvi? Jak taková podzemní zásobárna funguje?

Text a foto: Kateřina Ostradecká

Koncert Artcafé

KONCERTY, PŘEDNÁŠKY, VÝSTAVY?

V klášteře to žije i v zimě...

Hledáte program na dlouhé zimní večery? Lákal by vás koncert nebo výstava v historických prostorách národní kulturní památky? Pak bude ideální vyrazit do Vzdělávacího a kulturního centra Klášter Broumov a vybrat si z bohaté nabídky kulturních i vzdělávacích akcí, které se tu po celý rok konají.

Středy bývají vyhrazené pravidelným multižánrovým koncertům ArtCafé, které se konají obvykle od 19 hodin v klášterní Kreslírně. Čtvrtky pak jednou měsíčně patří přednáškám a besedám celorepublikového projektu ScienceCafé. Nad šálkem kávy či sklenkou dobrého vína se tady můžete dozvědět nejnovější poznatky z různých vědeckých oborů a besedovat o nich se zajímavými osobnostmi. Pokud jste spíše příznivci literatury, čeká na vás Literární Café – pravidelná setkání s rezidenty klášterního Literárního domku v příjemném prostředí klášterní kavárny Café Dientzenhofer. Veřejnosti jsou pak přístupné i prostory klášterního Lapidária, kde se po celý rok konají pravidelné výstavy spojené se vzdělávacími programy pro školy.

Konkrétní program Vzdělávacího a kulturního centra najdete na webu www.klasterbroumov.cz.

CENTRUM

MEZIMĚSTÍ

Švejk

střelnice

bowling

stěna

fitne

WWW.FABRIKA N

WALZEL
/ EST. 1852

IA ZÁŽITKY.CZ

KOUSEK OD VÁS

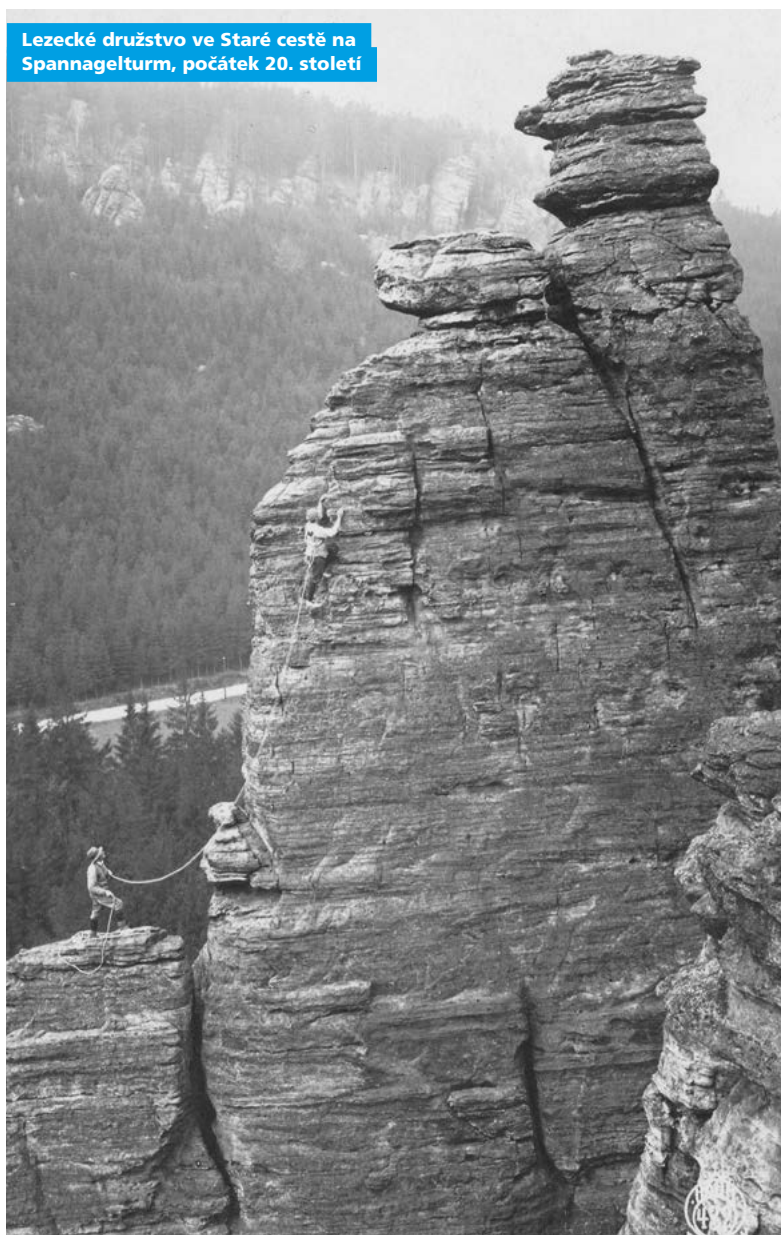
Po stopách prvních horolezců ve skalních městech České republiky

Z Falkensteinu do Adršpachu

Kolébku pískovcového lezení je Saské Švýcarsko, kde je za první horolezecký výstup pokládáno zdolání Falkensteinu. 6. března 1864 na něj vystoupili Gustav Tröger, August Hering, Ernst Fischer, Johannes Wähnert a Heinrich Frenzel. V mohutné stěně Falkensteinu bojovali odvážní průkopníci i za použití žebříků, sekery a dláta. Zdolávání dalších věží v Saském Švýcarsku nabývalo v následujících letech na intenzitě a prvního většího rozmachu dosáhlo mezi lety 1900 až 1908. V té době již byla stanovena přísná pravidla „sportovního“ lezení, což znamenalo nepoužívat umělé prostředky k postupu ale pouze k zajištění (jistíci a slaňovací kruhy), netesat umělé stupy a chyty – tedy zásady, které platí dodnes.

Výstup na Velký pravčický kužel, počátek 20. století

Lezecké družstvo ve Staré cestě na Spannagelturm, počátek 20. století

Zajímavé je sledovat cestu průkopníků pískovcového lezení dalšími skalními městy Čech. Prvním doloženým výstupem v sousedním Českém Švýcarsku je pokoření Becksteinu v březnu 1888. Autory prvovýstupu byli Carl Beck a Siegfried, Conrad a Friedrich Mauernerovi. Saští lezci stále častěji vyjížděli do pohraničních Žitavských a Lužických hor. V magazínu Gebirgsfreund se v srpnu 1892 píše o výstupu tří libereckých turistů na nejvyšší bod Suchých skal u Malé Skály.

Když v roce 1908 vydal Rudolf Fehrmann prvního horolezeckého průvodce Labskými pískovci, bylo v něm popsáno i 22 zdoláných vrcholů na českém území – na Ostrově, v Rájci, Labském údolí, hřenských soutěskách i u Pravčické brány. Cesta k objevování dalších českých skalních oblastí byla otevřena. Libereckého Němce

Rudolfa Kauschku zavedla jeho vášně pro horolezectví z domácích terénů v Jizerských horách na Hrubou skálu. 7. června 1906 vylezl se svými druhy obtížný prvovýstup na Dračí zub na Hrubé skále a zahájil tak éru prvovýstupů v Českém ráji. Už následujícího roku je založen Lezecký kroužek Prachov mezi jehož zakladatele patřili i Josef Kubín a Josef Hendrych. Tito dva lezci podnikají 4. října 1907 první prvovýstup na Prachově, když se jim podařilo zdolat Mnicha.

Tou dobou zbývá poslední, z lezeckého hlediska dosud panenská oblast – Adršpáské skály a skalní města v jejich okolí. Proč saští lezci tak dlouho otáleli s výpravou do jejich nitra? Vždyť už v saském Ilustrovaném kalendáři pro přátele turistiky, lezce a vysokohorské turisty z roku 1909 se v článku „Německé hory“ píše: „Konečně v dálce za Trutnovem leží velká a jedinečná

Efektivní fotografie s poněkud naaranžovanými lezci v Prachovských skalách, počátek 20. století

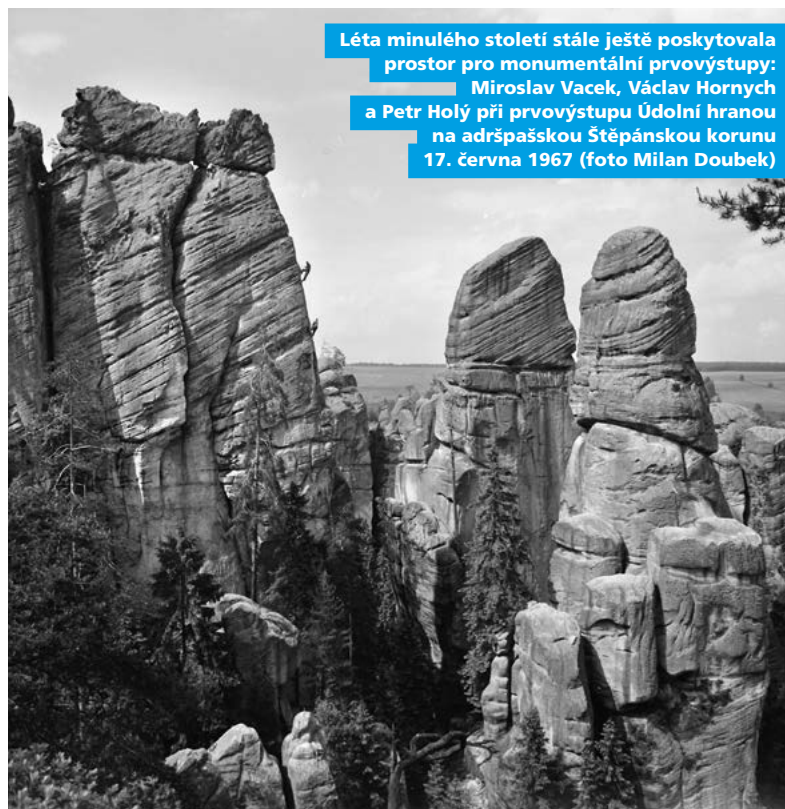
Autor horolezeckých průvodců Karel Šmíd při prvním českém výstupu na Lucifera 11. října 1953

přírodní památka, skalní město u Adršpa-chu a Teplíc, nabízející naprosto uchvacující bohatství zážitků z přírody“. Možná je od-razovala vzdálenost? Třeba i pocit určitého nepřátelství či nepochopení pramenících ze zkušeností saských lezců v českých skalách. Uvedme dva příklady ze starých pramenů: Franz Goldberger navštívil se svými druhy v letech 1908–1910 čtyřikrát Hrubou Skálu a Prachov, kde vylezli i řadu prvovýstupů. Po zdolání Krkavčích skal na Prachově se vypravili na Hrubou Skálu, kde se poku-sili o prvovýstup na Kapelníka. Očividně nepočítali s majiteli pozemků ve skalních oblastech... jak později o neslavném konci jejich pokusu napsal Hans Heilmaier: „*pře-kvapení hajným, jím ohrožování a nucení k okamžitému sestupu. Tato delikátní událost pravděpodobně způsobila v lezeckých kruzích odstrašujícím způsobem*“. Také první výstup na Hrubé skále byl poznamenán určitou nevhodností. Prvovýstupci totiž na vrcholu Dračího zubu osadili plechovou vlajku s ně-meckou trikolórou. Po sestupu byli zadrženi zaměstnanci lesní správy a perlustrování. Místním byla vlajka trnem v oku, bez zna-losti lezecké techniky se neúspěšně poku-

šeli výstup opakovat až nakonec vše vyřešili radikálně – vlajka byla sestřelena.

První písemně doložený výstup ve skal-ních městech na Broumovsku se odehrál až 29. dubna 1923 v Adršpašských skalách. Walter Rösler a Herbert Reinhold zdolávají jako první Randturm (Krajní věž). Podle ne-dávno objeveného autentického zápisu, kde je připojen i popis výstupu lze tvrdit, že první vylezenou věží v Adršpašských skalách byla Větrná v úbočí Starozámeckého vrchu. Hned měsíc poté přijíždí do Adršpachu početná skupina saských lezců, kteří zdolávají další věže včetně monumentálního Krále. V čer-vnu téhož roku je Adršpach svědkem vynikají-cího sportovního výkonu – během dvou dnů jsou vylezeny dvě dominanty skalního města. Otto Dietrich, Wilhelm Fiehl a Otto Rülke tehdy vylezli Milence a Starostovou.

Postupně jsou objeveny další skalní oblasti Broumovska. Na Křížovém vrchu je jako první vylezen Maják (20. srpna 1925, Georg Richter, Richard Glatzer), v Teplíc-kých skalách je první vylezenou věží domi-nantní Skalní koruna (7. června 1927, Ru-dolf Kaden, Fritz Wiessner). V srpnu 1937 podnikají šaští lezci první známé výstupy

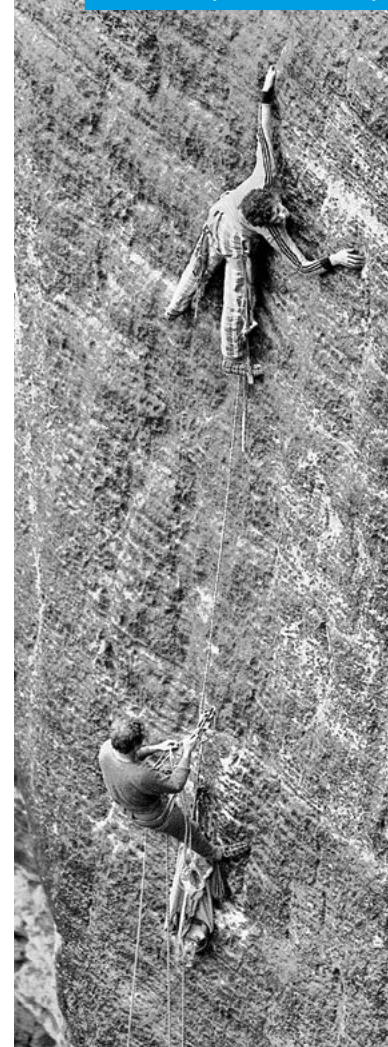
Léta minulého století stále ještě poskytovala prostor pro monumentální prvovýstupy: Miroslav Vacek, Václav Horných a Petr Holý při prvovýstupu Údolní hranou na adršpašskou Štěpánskou korunu 17. června 1967 (foto Milan Doubek)

v oblasti polské Hejšoviny, v Broumovských stěnách je nedaleko Slavenské vyhlídky 29. května 1939 vylezen Lucifer (Alfred Schneeweiss s druhy). Poslední objevenou skalní oblastí je Ostaš. Alfred Herrmann – mimo jiné prvovýstupce údolní stěny slavné Barbarine v Sasku – spolu s Paulem a Hel-mutem Hoffmannovými zdolávají jako prv-ní Cikánku v Horním Labyrintu.

Ve 30. letech lezou v Adršpašských skalách a ostatních oblastech první čeští horolezci, na sklonku druhé světové války vznikají první místní české lezecké kluby, řady lezců se rozrůstají, jejich výkonnost vzrůstá. Postupně je v našich skalách vyle-zeno několik tisíc vrcholů.

Text: Pavel Lisák

Jindřich Hudeček při svém slavném prvovýstupu Klekání na teplické Chránové stěny v září 1983 (foto Karel Vlček)

Unikátní fotografie z prvovýstupu adršpašských Koberců z 8. července 1928

Náchodští lezci v závěrečné pasáži svého prvovýstupu na ostašský Barrandov, 4. června 1944

Slanění ze Skalní koruny po třetím výstupu této věže 9. června 1935

Pěší výlety, tradiční kulturní a sportovní akce, gastrozážitky a neopokavetelné okamžiky

Přijed'te na Broumovsko po celý rok

Rozkvetlá vonící jarní příroda, teplé letní slunečné dny strávené v kulisách Broumovska si užijete na plno. Vyražte objevovat krásy regionu pěšky, na kole, odpočívejte na místních koupalištích, ochutnejte regionální kuchyni v místních skvělých restauracích nebo si užijte volné chvíle na golfu, farmě, v muzeu, klášteře a načerpejte nové síly. Uvidíte, že jedna návštěva Vám nebude stačit.

V letních měsících jsou pro návštěvníky připravena koupaliště v Teplicích nad Metují, Polici nad Metují nebo AQA Land v Meziměstí. Půjčit si můžete kolo a vyrazit na některou z doporučených cyklotras v regionu. Připraveny pro vás jsou trasy modré, zelené a červené pro začátečníky i nadšené sportovní milovníky cyklistiky. Kopce Javořích hor, lesní stezky a zajímavý terén si užije opravdu každý.

Adršpašsko-teplické skály

Tolik fascinujících zákoutí jako v Adršpašsko-teplických skalách uvidíte jen málokde a právem jsou považovány za **největší a nejdívočejší skalní město** střední Evropy. Turisté se sem vypravují již od 18. století, kdy skály zachvátil velký požár, zničil okolní bujnou vegetaci a dal tak vyniknout krásě pískovcových útvarů. Z 18. století pochází také většina pojmenování místních skalisek. Pro Teplické skály, jejichž turistický okruh je dlouhý 6 km, jsou charakteristické souvislé skalní stěny, jejichž výška v některých místech přesahuje 70 m, štíhlé skalní věže, převisy, tajemné jeskyně a úzká údolí se-

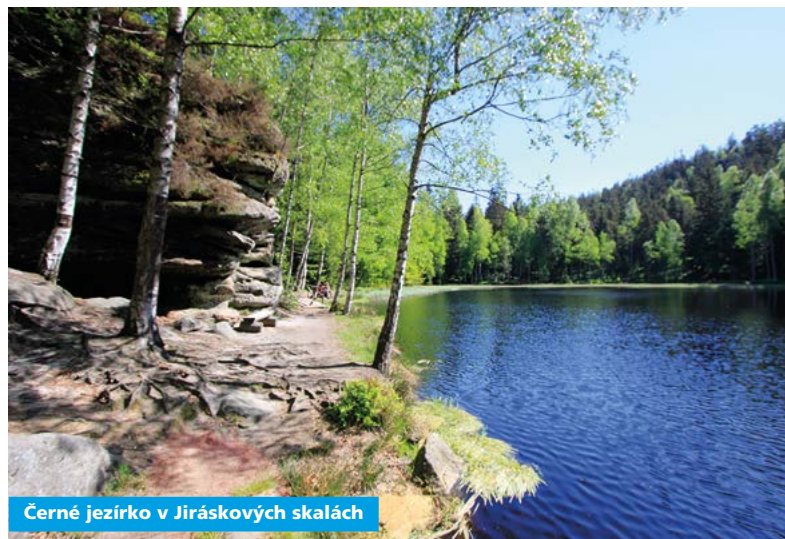
vřená mezi skalami. Nejvyšší a nejznámější útvary Adršpašsko-teplických skal jsou Skalní koruna, Chrámové a Martinské stěny, Milenci, Starosta a Starostová. V okolí skal můžete navštívit například Křížový vrch, nebo zříceniny hradů Střmen a Adršpach.

Ostaš

Ostaš je stolová hora ležící nedaleko města Police nad Metují. V dávných dobách představovala hora Ostaš útočiště pro polické obyvatelstvo, které se zde ukrývalo ve skalách během válek. Tyto časy připomínají i názvy některých skalních útvarů – např. Zrádce nebo Sluj českých bratří. Území Ostaše zpřístupňuje okružní turistická stezka: Horní labyrint a Dolní labyrint s Kočičím hradem. Na okrajích vrcholové plošiny se nachází řada jedinečných vyhlídek na Krkonoše, Broumovské stěny a Javoří hory.

Broumovské a Polické stěny

Broumovské stěny skrývají mnoho kouzelných míst, která stojí za návštěvu v každém ročním období. Z krajinářského hlediska se jedná o výrazný nesouměrný horský hřbet,

Černé jezero v Jiráskových skalách

z něhož vystupuje celá řada skupin pískovcových skalních útvarů, lemujících četné rokliny. Nejzajímavější partie Broumovských stěn jsou přístupné díky husté síti značených turistických stezek, které umožňují poměrně pohodlný průchod jinak těžko prostupným terénem. Důležitou křižovatkou turistických cest je Hvězda – barokní kaple z 18. st. a dřevěná chata z 19. st. postavená ve švýcarském slohu, odkud se skýtá nádherný výhled na Broumovskou kotlinu a okolní české i polské hory.

Jiráskovy skály a Bischofstein

Skalní útvary Jiráskovy skály jsou součástí Adršpašsko-teplických skal a leží nedale-

ko Teplic nad Metují. Zdejší skály jsou rozloženy do dvou skupin, které od sebe odděluje silnice a malý barokní zámeček Bischofstein, kde se v současnosti nachází stylová restaurace. První skupina skal je nad Černým jezírkiem okolo bývalého středověkého hradu Skály. Na vrcholu zříceniny hradu ze 14. století je skalní vyhlídka, z které je krásný pohled na stolovou horu Ostaš, Polici nad Metují, polské Góry Stolowe a na Orlické hory. Další skalní uskupení je okolo vrcholku kopce Čáp (785 m), který je nejvýše položeným místem této oblasti a kde byla vybudována rozhledna, která je oblíbeným výletním místem.

KAM NEJEN S DĚTMI? NO PŘECI ZA ZÁŽITKEM

Muzeum stavebnice Merkur

Zajímavý osud slavné stavebnice Merkur můžete odhalit v Polici nad Metují. Prohlídka i hrací koutek se hodí pro děti i dospělé bez rozdílu věku! Spatřit tady můžete nejstarší stavebnice z roku 1920, kolejiště Merkur „O“ v měřítku 1:45 a spoustu historických i současných exponátů. Jistě vás nadchne obrovité Ocelové město, které je inspirované románem od Julese Verna. Nechybí tady slavná Eiffelova věž, historické rekvizity, kolejiště a vlakové soupravy.

Muzeum papírových modelů

Muzeum se nachází v centru Police nad Metují a je jedním svého druhu nejen v České republice. Ve stále expozici se můžete seznámit s historií papírového modelářství, s tvorbou výtvarníků a modelářů minulosti i současnosti. Naleznete zde přes 200 modelů předních autorů z České republiky, Polska i Slovenska.

Questy v Broumově, Polici nad Metují, Teplicích nad Metují a Teplických skalách

Pro všechny, co mají rádi zábavu a dobrodružství a chtěli by poznat Broumov, Polici, Teplice a Teplické skály trochu jinak, jsou zde připraveny hry podobné šípkované,

kterým se říká quest, nebo česky také hledačka. Jedná se o veršovaný text doplněný mapkou, podle které postupujete od jedné zajímavosti ke druhé a vyplňujete tajemku, která vám na konci cesty vydá tajemství v podobě místa, kde je uschován poklad. Zábavnou a hravou formou tak navštívíte a poznáte nejzajímavější místa, a ještě si odnesete nějakou malou odměnu.

Grosshof Golf Club

Grosshof Golf club

Grosshof Golf Club Velká Ves to je mladý klub na starém statku, který si zakládá na přátelské a rodinné atmosféře. Velké tréninkové plochy a zkušený cvičitel vytvářejí ideální prostředí pro golfové začátečníky, perfektně upravené hřiště zase ocení i dlouholetí golfisté. Hřiště – nádherná devítka uprostřed broumovské kotliny. Ve výšce 412 m. n. m. ocení každý golfista, kvalitně udržované fairwaye, skvělé greeny i úchvatné výhledy. Pohled na město Broumov v čele s benediktinským klášteřem ze 14. století, Broumovské stěny, Javoří hory i panorama Jeseníků, Orlických hor a Krkonoše – to jsou devizy každého odpalu i paty, které se hned tak někde nevidí.

Horolezecká škola Broumovsko

Baví Vás i dobrodružství? Přijed'te si vyzkoušet skalní lezení po skalách. Horolezecká škola Adršpach nabízí kurzy pro děti i dospělé a zapůjčí vám veškerou výbavu, která je potřeba. Nezáleží na tom, jestli jste začátečníci nebo máte za sebou nějaké zkušenosti. Ti lehce pokročilejší mohou s instruktory zdolat adršpašské klasiky, včetně výstupu na Milence. Těší se na vás celý tým a uvidíte, že si adrenalinové zážitky pořádně užijete.

PAMÁTKY A ARCHITEKTURA: BAROKU NA DOSAH

Kláster Broumov

Benediktinské opatství sv. Václava je impozantním komplexem, který byl založen ve 13. století mnichy řádu sv. Benedikta. V 17. století byl klášter přestavěn do dnešní barokní podoby italským stavebním mistrem Martinem Alliem z Lowenthalu a architektury Kryštofem Dientzenhoferem a jeho synem Kiliánem Ignácem. Při své návštěvě můžete shlédnout unikátní kopii Turínského plátna, Vamberecké mumie či krásnou revitalizovanou klášterní zahradu.

Jistě byste také neměli vynechat návštěvu dřevěného **hřbitovního kostela Panny Marie**, který je jednou z nejstarších dřevěných sakrálních staveb ve Střední Evropě. Kostel je výjimečný nejen svým stářím, ale také technikou stavby. Ta nemá jediný hřebík, ale hrázdnou konstrukci z mohutných dubových trámů. Celá trámová kon-

strukce lodi a kněžiště, stropu a krovů, na které je nasazena vysoká zvonice, tvoří jeden celek, dokonalé tesařské dílo, které přežilo 16. století.

Broumovská skupina kostelů

Kostely tzv. „broumovské skupiny“ byly na území klášterního panství postaveny podle plánů Kryštofa Dientzenhofera a jeho syna Kiliána Ignáce ze začátku 18. století. Bezsporně lze říci, že těchto deset kostelů je právem považováno za barokní perly regionu a každý z nich je architektonickým skvostem. Iniciátorem výstavby kostelů byl opat Otmar Zinke, představitel benediktinského břevnovsko-broumovského opatství. Díky jeho snažení nevznikly jen barokní kostely, ale také drobné sakrální památky v krajině.

Důl Bohumír

Pokud máte zájem o tajemné dobrodružství v nitru naší země, pokud se chcete přesvědčit o těžké práci horníků, zavítejte do Jívky, nedaleko Trutnova. Trasa v podzemí je dlouhá více než 400 m a na konci vás čeká přímo hornická zkouška – výstup větrací šachtou na povrch země. Na trase lze vidět **horníky při práci**, původní nářadí, panvágel a mnoho dalšího. Je to skvělá příležitost ukázat dnešním dětem, jak se dříve pracovalo.

Mlýn Dřevíček

Vodní mlýn Dřevíček byl vybudován v Horním Dřevíči v r. 1919 na místě staršího dřevěného mlýna. V jeho interiéru se nachází dochované funkční zařízení z let 1920-1940. Dnes je kulturní památkou a slouží jako muzeum mlynářství, kterým vás provedou potomci dřívějšího mlynáře. Děti, ale i dospělí jistě zaujme zábavné vyprávění o posledním místním vodníkáři, názorná ukázka mletí a zpracování mouky a dozvíte se také proč je mlynářské řemeslo tak nebezpečné a náročné.

Důl Bohumír

POLSKO: ZA HRANICE ZA ZÁŽITKY

Osówka

Soví hory nedaleko polského Walbrzychu ukrývají obrovský podzemní komplex – Osówka, který je pravděpodobně největším z Hitlerových tajných měst, postaveným v dolním Slezsku. Stavba objektů začala v polovině roku 1943 a její výsledkem byl obrovský systém podzemních chodeb, obranných prvků a betonových podzemních hal, jejichž účel a samotné práce byly tajemstvím Třetí říše. Podle některých hypotéz zde mělo vzniknout tajné Hitlerovo sídlo či továrna na výrobu tajných zbraní. Kromě dělníků byli k pracem využíváni i vězni z koncentračního tábora Groß-Rosen.

Národní park Góry Stołowe

Národní park Stolové hory se nachází na hranici s Českou republikou a vzhledem k husté síti turistických stezek je pro návštěvníky velmi atraktivním územím. Nejvyšším bodem Gór Stołowych je překrásné skalní

město na Szczylnici Wielkim (919 m n. m.), kde se na mnoha vyhlídkových plošinách můžete pokochat krásnými výhledy do kraje. O pár metrů níže je položený skalní labyrint Blednych Skał, plný různých širokých (či spíše úzkých) cest a cestiček.

Książ

Nedaleko od našich hranic s polskými sousedy leží na skalnatém ostrohu na okraji města Walbrzych, v krásné přírodní scénérii uprostřed lesů, zámek Książ. S více než 400 místnostmi se jedná o třetí největší zámek v Polsku a největší v Dolním Slezsku. Zámek je navíc obestřen dosud nevyjasněnými záhadami, vztahujícími se k událostem z 2. světové války. Tehdy totiž Němci vybudovali pod hradem síť podzemních chodeb, o jejichž účelu se zatím dá jen spekulovat. V dávné zástavbě zámeckých stájí je v současnosti umístěn chov hřebců slezského typu známý na celém světě.

zámek Książ

Farma Wenet Broumov – zážitky se zvířátky

Máte rádi přírodu, zvířátka? Chtěli byste zažít něco neobvyčejného? Pak navštivte Farmu Wenet v Broumově, kde chováme lamy, oslíky, ovečky, pštrosy, velbloudy a jiná zvířátka.

Návštěvník této farmy má možnost se zde setkat s různými druhy zvířátek, některá z nich má možnost si osobně pohladit a zažít tak neobvyčejné chvíle, odpočinout si v příjemném prostředí a nabít se novou energií.

Farma Wenet je obklopena malebnou krajinou Broumovska, která skýtá mnohé vyžití v každém ročním období, od romantických procházek po okolí, po celodenní výlety do skal, zdejších lesů, návštěvy památek, ale i oddech a relax se zvířátky na farmě.

Těšíme se na Vaši návštěvu.

www.wenet.cz email: wenet@seznam.cz

OCHUTNEJTE BROUMOVSKO

BROUMOVSKO regionální produkt

Region Broumovska je v pořadí 15. destinací, která vstoupila do Asociace regionálních značek a realizuje v území certifikaci regionálních produktů. V současné chvíli je v území regionu Broumovska certifikováno celkem 22 potravinářských, řemeslných a rukodělných výrobků. Tato značka garantuje zejména místní původ výrobků a vazbu na region Broumovska, ale také jeho kvalitu a šetrnost k životnímu prostředí.

Více informací:

www.regionalni-znacky.cz/broumovsko

Skvělé regionální pochutiny a doslova pohazení pro vaše chuťové buňky zažijete v místních vyhlášených restauracích, které se objevily už například na Gastronomě Lukáše Hejlíka. Vraťte se do restaurace Švejk v Meziměstí, hotelu Skalní mlýn nebo v restauraci U Tří růží v areálu kláštera v Broumově. Všechny restaurace nabízejí sezónní menu i tradiční pokrmy servírované tak, že už pohled na ně je pohazením.

Navštivte Muzea a další atraktivy po celý rok

Pivovar Broumov – Pivovarské muzeum

Olivětín

Pivovar Broumov zve organizované skupiny návštěvníků k prohlídce výrobních prostor. Během prohlídky pivovaru, obklopené vůní sladu, vyrobeného ve vlastní klasické humnové sladovně, a žateckého hlávkového chmele, nahlédnete do tajemství výroby jednoho z nejstarších klášterních pív.

Uvidíte, jak se za použití nejkvalitnějších domácích surovin, vlastní vody čerpané z více než 38 metrů hluboké artézské studny a prvotřídních pivovarských kvasnic rodí pivo vyznačující se mírně nasládlou, jemnou a lahodnou chutí s příjemnou chmelovou vůní a hořkostí.

www.pivovarbroumov.cz

Centrum Walzel

Meziměstí

Centrum Walzel je víceúčelové centrum, které vzniklo revitalizací bývalé mechanické tkalcovny Josefa Walzela, nacházející se uvnitř urbanizovaného území Meziměstí. Proměna prázdné, zchátralé mechanické tkalcovny naplnila tuto budovu novým obsahem. Centrum Walzel, to je v současnosti fabrika na zážitky! Můžete zde zažít to, co jste si vždy přáli.

Můžete se výborně najíst a nebat se vysokého účtu, můžete střítet a nemusíte mít zbraň ani oprávnění nebo si zahrát na profesionální dráze! Najdete zde vyhlášenou stylovou Restauraci Švejk v rakousko-uherském duchu s vynikající kuchyní, místními specialitami a několika druhy točených pív. Nejmodernější střelnice ve střední Evropě představuje komplex s 16m interaktivní projekční střelnicí pro krátké zbraně, 25m střelnicí s inteligentním terčovým systémem pro krátké zbraně a 50m interaktivní projekční střelnicí pro dlouhé zbraně. Lezecká a boulderingová stěna nabízí lezení s jištěním na 13m vysoké lezecké stěně nebo bez jištění na boulderingové stěně. V Bowling baru si na 4 profesionálních dráhách může najednou zahrát až 32 hráčů. Solná jeskyně je relaxačně ozdravné zařízení pro všechny věkové kategorie. Svoje svaly můžete protáhnout a zahřát v posilovně nebo cvičebním sále. V Centru Walzel se také nachází prodejna Coop a vinotéka s širokou nabídkou českých i moravských vín.

www.walzel.cz

Muzeum papírových modelů žije i v zimě!

Pro zimní sezónu připravilo Muzeum papírových modelů v Polici nad Metují bo-

hatý a příjemný program zaměřený hlavně na dětského návštěvníka a připravený pro dětské ruce. Workshopy, dílničky ale i výstavy jsou právě možností, kdy může celá rodina v klidu a zábavně strávit společný čas. A že se je na co těšit.

V prosinci se už bude vše v Muzeu soustředit na Vánoční svátky a příchod Ježíška. A co by to bylo za Vánoce, kdyby scházel ozdobený stromček. Od 3. do 20. prosince si můžete po objednání vyrobit vlastní originální vánoční ozdoby. „Zdobení vánočních ozdob“ pořádá Muzeum papírových modelů ve spolupráci s družstvem Skleněné vánoční ozdoby ruční výroba – DUV-družstvo Dvůr Králové nad Labem.

„Vánoční dílničky pro malé i velké, anebo zastavme předvánoční sílenství“ je název dílničky, která se uskuteční v Muzeu od 21. do 23. prosince. Pod vedením zkušeného lektora a výtvarníka nabízí Muzeum možnost zastavení se v předvánočním shonu. Nabízí pět dílniček: zdobení perníčku, zdobení vánoční ozdoby, vystřihovánka do okna, svícen na stůl, náušnice v dárkové krabičce. Jednorázový poplatek za osobu je 45,- Kč – poplatek zahrnuje i vstup do Muzea! Akci podporuje Královéhradecký kraj.

24. prosince bude už tradičně Muzeum otevřeno od 10:00 do 15:00 hodin. Vstupné bude vskutku Vánoční – zdarma jako dárek všem, kteří nelení a do Muzea si přijdou vychutnat a užít vánoční atmosféru. Expozice budou znít vánoční koledy a všichni návštěvníci si budou moci odnést dárek na poslední chvíli, který si vyrobí v naší interaktivní dílničce.

A Nový rok 2019 otevřeme malou výstavou přímo v expozici Muzea, kde představíme nové přírůstky Muzea. Využijte jedinečnou možnost prohlédnout si papírové modely, které ještě neprošly rukama restaurátorů, ale přesto jsou krásné a stojí za to, se na ně přijít podívat. Výstava potrvá od ledna do února 2019. Výstavním prostorem, který využívá Muzeum papírových modelů je Výstavní síň Zelený domeček.

Vánoční atmosféru připomene Zelený domeček výstavou dětských prací s názvem „Co čert nechtěl, Mikuláš přinesl a anděl dal“. Tato výstava potrvá do 6. 12. do 6. 1. 2019.

A v lednu ovládne Zelený domeček nadhled.

Vystavovat bude fotograf Tomáš Nosek a výstava začne 10. ledna 2019.

Pavel Frydrych

VÝBĚR Z TRADIČNÍCH LETNÍCH AKCÍ V REGIONU

Za poklady Broumovska / červenec – srpen

Desítky výjimečných hudebních podvečerů s klasickou hudbou v unikátní atmosféře barokních kostelů, to je hudební festival Za poklady Broumovska. Koná se každou letní sobotu, od 18 hodin, vždy v jednom z kostelů tzv. broumovské skupiny. Vstupenky nejsou v prodeji – vstupné je dobrovolné a výtěžek z něj je určen na péči o kostely, ve kterých se koncerty konají.

www.zapoklady.cz

Malé letní divadlení / červenec

Divadelní festival amatérských i profesionálních divadel, který se koná na nádvoří broumovského kláštera. Koná se v druhé polovině měsíce července a během divadelních představení spatříte místní ochotnické soubory i výkony profesionálních divadel.

Kvičerovská pouť / srpen

Tradiční pouť v Polici nad Metují nenabízí pouze klasické atrakce, ale navíc také trhy, výstavy obrazů, přehlídky historických vozidel, ukázkou řemeslných prací, koncerty, nebo i taneční zábavu. Na své si zde jistě přijde každý.

Mezinárodní horolezecký filmový festival / srpen

MHFF v Teplicích nad Metují je soutěžní přehlídka profesionálních a amatérských filmů s horolezeckou a jinou sportovní tematikou. Pro návštěvníky je připraveno kolem 40 filmů, výstavy fotografií, besedy, přednášky a diashow s horolezeckými osobnostmi. Dále je pro diváky připraven sportovní a hudební doprovodný program – koncerty kapel na místním fotbalovém hřišti, venkovní projekce filmů, závody v lezení, běh Teplickými skalami a různé sportovní soutěže.

www.horolezeckyfestival.cz

Specialized Rallye Sudety / září

Maraton horských kol dlouhý cca 120 km se součtem převýšení větším než 3000 metrů. Trať tohoto závodu vede okolo Teplických a Adršpašských skal, Broumovskými stěnami, přes Stolové hory, Bor a Ostaš. Trať je celoročně značena, je náročná nejen délkou, ale i technickou obtížností, zvláště ve sjezdech. Start a cíl závodu je v posledních letech na náměstí v Teplicích nad Metují a termín vychází většinou na druhou sobotu v září.

Farma Bílý dvůr

tečně lahodných domácích snídaní – vyrábíme vlastní máslo, sýry, pečeme chleba, med od našich včeliček, domácí pomazánky i a marmelády si vaříme. Užijete si čerstvý vzduch a pastviny plné krav i koz, které si můžete pohladit i podojit. V letošním roce se nám podařilo zrekonstruovat další část statku. K dispozici máme velkou společenskou místnost s dětským koutkem, rustikální venkovské posezení i kamenný bar s krbem. Ubytovat se můžete v apartmánech a pokojích, které jsou pojmenovány po bylinkách. Prozkoumejte stránky www.farmabilydvur.cz a vy-

Ekofarma se nachází na území obce Bělý v centru CHKO Broumovsko. V místě ptačí oblasti a potokem s losovou vodou. Celé údolí se skládá pouze z bylinných luk a lesů. Dokonalý ekosystém pro hospodaření, odpočinek, načerpání nových sil a pozitivní energie. Na ekofarmě si užijete nesku-

razte na skvělý odpočinek. Navíc můžete obdivovat kouzlo Broumovských stěn přímo za statkem – Kamennou bránu, Chříby, Korunu a mnoho dalšího. Také zde máme rybník, kde se můžete přes léto vykoupat a v zimě bruslit.

www.farmabilydvur.cz

V zimních plískanicích má Městské divadlo dveře dokořán

Tchyně na zabití, je komedie, kterou budete moci zhlédnout 15. ledna a jak už název napovídá, nepůjde o nic jiného než o vztahy mezi matkou a synem, mezi mladými manžely a „prudérní“ tchyní.

Skvělou komedii přiveze do Broumova agentura Fanny a obsazení bude hvězdné. Hrají: Martin Kraus, Lucie Zedníčková, Dana Homolová, Anna Kulovaná.

Ochotnický divadelní spolek Zdobničan Vamberk rozpoutá bouři nad Atlantikem i v divadle 12. února. Komedie s názvem Létající snoubenky vás zavede do života záletného muže, který se schází se svými milen-

kami podle letových řádů, ale jen do té doby než přijde nečekaná bouře nad Atlantikem...

Francouzskou konverzační komedii Bouřka na obzoru nastudovala Náchodská divadelní scéna. Co se stane, když se hlavou rodiny najednou stává dosud více či méně přehlížená manželka, to se dozvíte 19. března.

Nebudou chybět ani pohádky. Těšit se můžete na klasickou pohádku Čert a Káča

na motivy Boženy Němcové, hranou v krásných dobových kostýmech. Divadlo Drak představí svůj nejnovější počín – Mimoň. Jaké to je, když jste jediným obyvatel planety Mimo a jaké máte myšlenky, když si musíte najít jiný domov, to se děti dozví hned po novém roce. 2. března se na jevišti potká Fifinka, Myšpulín, Bobík, Piňda, prostě parta Čtyřlístek!

Tradiční tříkrálový průvod

Podvečer 6. ledna 2019 se Mírové náměstí v Broumově zahalí do tmy. Záhy se rozsvítí světélko, trubači rozezní náměstí a před našimi zraky se začne odehrávat onen známý biblický příběh o 3 mudrcích, kteří navštívili Ježíše krátce po jeho narození a přinesli mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. Tradiční tříkrálový průvod, při kterém nebude chybět poutník, Josef s Marií, 3 králové, andělé, pastýři, děvečky, živá zvířata bude možné vidět od 17 hodin. Společná pouť bude zakončena tříkrálovým koncertem v kostele sv. Petra a Pavla, kde bude vystaven historický betlém.

Srdečně vás zveme na rozloučení se s časem vánočním

Jitka Exnerová

Org. složka Kultura a infocentrum

Broumov se zahalí do vánoční atmosféry

První adventní neděle připadne na 2. prosince a program bude velkolepý. Náměstí provoní horký svařák, voňavý trdelník nebo rožněná kýta. Pohádka Jak Káča připravila Vánoce společně s koledami naladí tu správnou atmosféru, abychom poté mohli společně rozsvítit vánoční strom. Keltská hudba kořeněná rockem a folkem, to je hudební skupina Benjamins clan, která nenechá stát nikoho s rukama v kapsách a příjemně prodlouží první adventní večer.

Mikulášská nadílka obohacená o divadelní česko-polský workshop se uskuteční v konferenčním sále IC v sobotu 8. prosince v 15 hodin.

Druhý advent bude ve znamení dopoledního trhu na náměstí a večerního adventního koncertu v klášterním kostele sv. Vojtěcha. Vystoupí pěvecký sbor Stěnavan.

Předposlední adventní neděle nás kouzelná atmosféra kláštera vtáhne na vánoční trh plný

dobrot, ručně vyráběného zboží a regionálních produktů. Večer se přesuneme do konferenčního sálu IC, kde nás zcela pohltí šanson hudební skupiny 6 na chodníku.

Rybova Česká mše vánoční zazní v kostele sv. Petra a Pavla ve čtvrtek 20. 12. v 19 hodin.

O druhém svátku vánočním vás srdečně zveme na Mírové náměstí, kde si od 14 hodin budete moci vychutnat lahodný svařák nebo horký mošt v rámci charitativní akce „Broumovský charitativní svařák“ výtěžek bude věnován Nadačnímu fondu Hospital v Broumově.

Text a foto: Jitka Exnerová

PŘEHLED KULTURNÍCH A DALŠÍCH SPOLEČENSKÝCH AKCÍ V REGIONU BROUMOVSKA

Listopad

2. 11.
SVATÝ HUBERT U ŠVEJKA
Fabrika na zážitky v Centrum Walzel v Meziměstí.
www.fabrikanazazitky.cz
2. 11.
SEN NOCI SVATOJÁNSKÉ – DS Jiráskova Hronova
Divadelní představení v rámci 55. Meziměstských divadelních her.
www.mezimesti.cz
2. 11.
PO ČEM MUŽI TOUŽÍ – kino
Konferenční sál IC Broumov.
www.broumov-mesto.cz
3. 11.
SVATOMARTINSKÝ TRH A MARTINSKÁ DŘEVĚNKA
Masarykovo náměstí a Dřevěnka, Police nad Metují.
www.policko.cz
3. 11.
KUŘÁČKY A SPASITELKY – Divadlo EXIL PARDUBICE
Představení v rámci 71. Polických divadelních her.
www.policko.cz
3. 11.
VÝLOV RYBNÍKA V Hynčicích.
3. 11.
JETŘICHOVSKÁ BUCHTA – soutěž
Kulturních dům v Jetřichově.
5. 11.
DELIOU – koncert Artcafé
www.klasterbroumov.cz
6. 11. – 7. 11.
5. BROUMOVSKÉ DISKUZE
TÉMA: Hrdinství a odvaha
www.klasterbroumov.cz
6. 11.
KLABZUBOVA XI. – kino
Kolárovo divadlo Police nad Metují.
www.policko.cz
8. 11.
ZBOROV – kino
Kolárovo divadlo Police nad Metují.
www.policko.cz
8. 11.
ZLATÝ PODRAT – kino
Konferenční sál IC Broumov.
www.broumov-mesto.cz
8. 11.
NEBOJ SE VRÁTIT DOMŮ
Marie Svatošová v rozhovoru s Alešem Palánem
Pellyho domy Police nad Metují, konferenční místnost. www.policko.cz
9. 11.
SVATOMARTINSKÁ HUSA U ŠVEJKA
Fabrika na zážitky – centrum Walzel v Meziměstí. www.fabrikanazazitky.cz

9. 11.
VENOM – kino
Konferenční sál IC Broumov.
www.broumov-mesto.cz
10. 11.
PRODANÁ NEVĚSTA – Spolek divadelních ochotníků Alois Jirásek Úpice
Představení v rámci 71. Polických divadelních her. www.policko.cz
10. 11.
MEZI NEBEM A ZEMÍ – Divadlo Prkno Veverská Bítýška.
Divadelní představení v rámci 55. Meziměstských divadelních her. www.mezimesti.cz
10. 11.
INTERAKTIVNÍ PROHLÍDKY SKRIPTORIA
Benediktinský klášter v Broumově.
www.klasterbroumov.cz
10. 11.
LOUSKÁČEK A ČTYŘI ŘÍŠE – kino
Konferenční sál IC Broumov.
www.broumov-mesto.cz
14. 11.
ČERT A KÁČA – Divadelní Agentura Praha
Představení v rámci 71. Polických divadelních her. www.policko.cz
14. 11.
NA BRAMBOŘE KOLEM SVĚTA – přednáška
Městská knihovna Teplice nad Metují.
www.teplienadmetuji.cz
16. 11.
RODINA JE ZÁKLAD STÁTU – Divadelní soubor J. K. Tyl Meziměstí
Představení v rámci 71. Polických divadelních her. www.policko.cz
16. 11.
HUDBA PRAHA BAND
Koncert Undergroundový klub EDEN.
16. 11.
TOMAN – kino
Konferenční sál IC Broumov.
www.broumov-mesto.cz

Prosinec

02. 12.
PRVNÍ ADVENTNÍ NEDELE V POLICI NAD METUJÍ
Rozsvícení vánočního stromu na náměstí s doprovodným programem. www.policko.cz
03. 12.
ADVENTNÍ KONCERT – HANA KŘÍŽKOVÁ, PEPA VÁGNER, JANA FABIÁNOVÁ.
Kolárovo divadlo Police nad Metují.
08. 12.
ADVENTNÍ TRH A ADVENTNÍ DŘEVĚNKA
Police nad Metují. www.policko.cz
8. 12.
ADRŠPAŠSKÉ ČERTOHRÁTKY
Další ročník se na vás ve skalách těší spousta čertů, Mikulášů, soutěž a odměn a nakonec bude i opékání buřtů.
www.skalyadrspace.cz
9. 12.
VÁNOČNÍ TRHY
Centrum Walzel v Meziměstí.
www.fabrikanazazitky.cz

9. 12.
ADVENTNÍ DÍLNY
Výstavní prostor TIC Teplice nad Metují.
www.teplienadmetuji.cz
09. 12.
4 SESTRY – Studio DVA Praha
Představení v rámci 71. Polických divadelních her. www.policko.cz
09. 12.
ADVENTNÍ KONCERT STĚNAVANU
Klášteřínský kostel sv. Vojtěcha.
12. 12.
TÖRÖK – SLAVÍK – KŘIŠŤAN TRIO – Koncert v rámci Artcafé
www.klasterbroumov.cz
12. 12.
ČESKO ZPÍVÁ KOLEDY 2018
Zahraje Damtrio. www.policko.cz
13. 12.
POČÁTEK KNIHTISKU
Přednáška v rámci ScienceCafé.
www.klasterbroumov.cz
16. 12.
ADVENTNÍ TRH
Areál broumovského kláštera.
www.klasterbroumov.cz
20. 12.
ADVENTNÍ KONCERT ORCHESTRU VÁCLAVA HYBŠE
Kolárovo divadlo v Polici nad Metují.
www.policko.cz
21. – 23. 12.
VÁNOČNÍ DÍLNIČKY PRO MALÉ I VELKÉ
Aneb zastavme předvánoční šílensství. Muzeum papírových modelů, Police nad Metují. www.policko.cz
23. 12.
PŘEDVÁNOČNÍ VYTRUBOVÁNÍ A DLOUHONOČNÍ VYTRUBOVÁNÍ 2018
Tradiční předvánoční setkání na náměstí v Polici nad Metují. www.policko.cz
24. 12.
ŠTĚDRÝ DEN V MUZEU PAPIROVÝCH MODELŮ
www.mppm.cz
31. 12. 2018
SILVESTROVSKÉ VEJŠLAP
Vejšlap k Čertově skále v Suchém dole. Akci pořádá Klub přátel turistiky Police nad Metují.

Leden

6. 1.
GENTLEMENS SINGERS
Novoroční koncert. Kolárovo divadlo, Police nad Metují. www.policko.cz
19. 01. – 20. 01. 2019
ZÁVODY PSÍCH SPŘEŽENÍ NA JANOVÍČKÁCH
www.mushing.cz
26. 1.
SLÁVA ČESKÉHO PIVA A POLSKÝCH KLOBÁS
Centrum Walzel, Meziměstí.
www.fabrikanazazitky.cz
26. 1.
VINNÁ BRÁNA – OCHUTNÁVKA MORAVSKÝCH VÍN
Centrum Walzel, Meziměstí.
www.fabrikanazazitky.cz

Únor

2. 2.
Farní ples 2019
Pellyho domy v Polici nad Metují. Klbmldl.
14. – 17. 2.
XVI. ČESKÝ ZIMNÍ SRAZ TURISTŮ
Připravuje Klub přátel turistiky TJ Spartak Police nad Metují ve spolupráci s dalšími subjekty.
20. 2.
ROBERT BALCAR TRIO – koncert v rámci Artcafé
www.klasterbroumov.cz
23. 2.
SLÁVA ČESKÉHO PIVA A POLSKÝCH KLOBÁS
Centrum Walzel, Meziměstí.
www.fabrikanazazitky.cz
23. 2.
VINNÁ BRÁNA – OCHUTNÁVKA MORAVSKÝCH VÍN
Centrum Walzel, Meziměstí.
www.fabrikanazazitky.cz

Březen

21. – 24. 3.
FESTIVAL JEDEN SVĚT POLICE NAD METUJÍ
Kolárovo divadlo Police nad Metují.
27. 3.
HRADIŠŤAN A JIŘÍ PAVLICA
Kolárovo divadlo Police nad Metují.
www.policko.cz

Výstavy

2. 11. – 30. 12. 2018
Ženy v disentu – výstava v Lapidáriu broumovského kláštera.
www.klasterbroumov.cz
2. 11. – 18. 11. 2018
Vernisáž výstavy pivních etiket
Zelený domeček Police nad Metují.
www.mppm.cz
5. 11. – 23. 11. 2018
Tváře první republiky
Výstava v prostorách Městské knihovny v Broumově.
10. 11. – 18. 11. 2018
SAHARA 1978
Výprava horolezců náhodského okresu do pohoří africké Sahary. www.policko.cz
24. 11. 2018 – 4. 1. 2019
PRODEJNÍ VÁNOČNÍ VÝSTAVA
Výstavní prostor TIC Teplice nad Metují.
www.teplienadmetuji.cz

Podrobnější informace naleznete na webových stránkách:

 **NAŠE
BROUMOVSKO**

www.nase.broumovsko.cz

Pozvánka na další akce

Chatová osada Janovičky – musherský ráj

Popularita závodů psích spřežení na Janovičkách rok od roku vzrůstá. Jak to asi vypadá v musherském ráji? Teploty do 10 stupňů pod nulou, slunečno, dostatečný sněhový podklad, na něm deset centimetrů ujetého prašanu a spousta spokojených psů a jejich pánů. Janovičky se každým rokem na jeden lednový víkend stávají střediskem všech musherů. Nejinak tomu bude také ve dnech 19. – 20. 1. 2019, kdy se v „musherském ráji“ závodníci sejdou již po osmnácté. Pro diváky bude již tradičně připravena kyvadlová doprava z Broumova, soutěže pro děti, občerstvení a hlavně usměvaví musherři se svými psy, kteří se již do tohoto ráje opět těší. Sledujte stránky www.metuje.mushing.cz.

Adršpašské čertohrátky

V předvánočním období se každoročně koná již tradiční akce s názvem Čertohrátky, při kterých děti plní nejrůznější úkoly připravené na trase, Mikuláš s čerty i andělé rozdávají dobroty, zdobí se vánoční stromky a na konci celé procházky je u vstupu do skal nachystané malé občerstvení v podobě opékání buřtů. Akce se koná dne 8. 12. 2018 za každého počasí. www.skalyadrspach.cz.

Zimní táboření na Hvězdě

Zkusili jste někdy spát v zimě venku v kulisách Broumovských stěn a poutního místa Hvězda? Vyzkoušet to můžete ve dnech 30. 11. – 2. 12. V sobotu v 16:30 hodin proběhne slavnostní zahájení 55. ročníku zimního táboření a zapálení vaty. Večer se o dobrou náladu po-

stará kapela Slaveňáci. Podrobné informace k celé akci se dočtete na stránkách www.turisti.police.cz.

Vánoční výstava a další program v Teplicích nad Metují

V období od 24. 11. do 4. 1. 2019 můžete v prostorách výstavní síně v Teplicích nad Metují navštívit vánoční prodejní výstavu. Ukázky práce dětí místní ZŠ a MŠ, práce klientů Domova Dolní zámek. Dekorace z různých materiálů, vánoční perníčky, tkané koberčky, keramika, košíky z pedigu, vlny a mnohé další. V neděli dne 9. 12. 2018 se konají adventní dílny od 10:00 do 14:00 hodin. www.teplienadmetuji.cz.

Adventní Dřevěnka

Muzeum Náchodská a Cech panen rukodělných zvou u příležitosti Adventních trhů v Polici nad Metují v sobotu 8. prosince 2018 do staré školy Dřevěnky na tradiční den řemesel. Pro návštěvníky bude v této staré patrové roubené barokní stavbě připraven bohatý program s ukázkami tradičních rukodělných technik, jako předení, paličkování, ale i ochutnávkami tradičních regionálních pochutin. Starou školu najdete v Polici nad Metují v Hvězdecké ulici čp. 15. Otevřeno od 9.00 do 16.00 hod. www.muzeumnachod.cz

Čertohrátky v Adršpašských skalách

ULITA
BROUMOV
EDU. CENTRUM

Kdy: 8.12.2018 od 10:00 do 13:00 hod.
Kde: Vstup do Adršpašských skal.

Jako každým rokem, tak i letos na vás čeká spousta čertů, Mikulášů, soutěží, odměn a nakonec i opékání buřtů....
Těšíme se na vás !!

Vstupné: děti od 6 let 40,- Kč Dospělí 80,- Kč
Děti v maskách - vstup zdarma.

VÁNOČNÍ AKCE V BROUMOVĚ

2. 12. / 1. ADVENTNÍ NEDELE

16:30 husitská pohádka Jak Kája připravovala Vánoce / Miroslav náměstí
17:30 rozsvícení vánočního stromu / Miroslav náměstí
18:00 koncert Benjamin a Clari / Miroslav náměstí

9. 12. / 2. ADVENTNÍ NEDELE

9:00 vánoční trh / Miroslav náměstí
19:00 adventní koncert Stenovan / Miroslav náměstí

16. 12. / 3. ADVENTNÍ NEDELE

8:30 vánoční trh / nádvoří broumovského kláštera
18:00 adventní koncert 6 Ná choděte / koncertní síň I.C.

20. 12. / RYBOVA ČESKÁ MŠE VÁNOČNÍ

19:00 vánoční koncert / kostel sv. Petra a Pavla

26. 12. / BROUMOVSKÝ CHARITATIVNÍ SVARÁK

14:00 / Vytěcká boží hora, Náběžná (náměstí) Hospiál v Broumově / Miroslav náměstí

Vydává SDMB o. p. s. – Společnost pro destinační management Broumovska o. p. s. v nákladu 3 000 ks. Odpovědný redaktor: Markéta Hanušová, poděkování: Pavel Lisák, Stanislav Stařík, Kateřina Ostradecká. Zimní.Broumovsko 2018/2019 bylo vyrobeno za finanční podpory Královéhradeckého kraje. Grafický návrh, zlom a DTP Helis s. r. o., tisk Centrum služeb Broumov s. r. o., tiskárna Broumov.

REGION
BROUMOVSKO
CZECH REPUBLIC

www.broumovsko.cz
www.geopark.broumovsko.cz
www.bikeresort.cz

Vyrobeno ve spolupráci

KRÁLOVÉHRADSKÝ
KRAJ

CzechTourism

REGION BROUMOVSKO

Navštivte romantická skalnatá zákoutí **Teplicko-adršpašska** (1), malebná údolí a příkré svahy **Policka** (2) či tichou **Broumovskou kotlinu** (3) s mnoha unikátními barokními památkami.

www.broumovsko.cz

 **REGION
BROUMOVSKO**
CZECH REPUBLIC

Informační centrum
Broumov

Internet:
www.broumov-mesto.cz

Telefon:
491 524 168

Informační centrum
Police nad Metují

Internet:
www.policko.cz

Telefon:
491 421 501

Informační centrum
Teplice nad Metují

Internet:
www.teplickeskal.com

Telefon:
491 581 197

Informační centrum
Adršpach

Internet:
www.skalyadrspach.cz

Telefon:
491 586 012

www.broumovsko.cz